

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20541

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Šeštadienis-pirmadienis — Sat.-Monday, November 14-16, 1981

Nr. 218

SEPTYNI ŠUVIAI I JAV ATSTOVA PARYŽIUJE

IS KARIBŲ JŪROS PRANEŠA APIE SLA EKSKURSIJĄ

J. ŠARAPNICKAS IS PUERTO RICO PRANEŠA
EKSKURSANTŲ ĮSPŪDZIUS

Sėkmingai vyksta SLA organizuota kelionė po Karibų jūros salas. Kiek teko sužinoti, nuo š.m. lapkričio 8 d. iki lapkričio 11 d. kelionė vyksta geroje nuotaikoje ir visi vykstantieji šioje kelionėje lietuviai yra sveiki — niekas neserga jūros liga ir t.t. Kol kas oras gražus ir jūra rami. Kaip teko sužinoti, kai kurie, bijodami jūros bangų, susilaikė nuo SLA organizuojamos kelionės.

Lietuviai yra patvarūs ir, kabančiais su kai kuriais jų, teko patirti, kad yra apkeičiamieji daugelį kraštų, bet daugiausiai pasinaudodami skraidančiais paukščiais — lėktuvais. Tačiau buvo sutikta, kad laivu kelionė yra įdomesnė.

Antrą kelionės dieną turėjo lietuvių grupės susipažinimo pobūvi. Ta dieną American Travel Service Bureau atstovų — J. Milnerio ir Laimos Lunkės — pastangomis buvo gauta salė lietuvių susipažinimui. Po būvį atidarė J. Mileris ir iškilėmis pravedė, paprašė tos įstaigos tarnautoją Laimą Lunkę. Pastaroji, visus kelionės dalyvius išaukė pavardėmis, pranešdama iš kito miesto ir valstijos (šleito) yra išvardintasis. Apie kai kuriuos keleivius nesigalėjo ir komentaru. Be to, pranešė, kad tą dieną pripuola net trijų keleivių gimtadieniai. Sukaktuviminkai buvo — G. Dargienė, E. Mikužinė ir dr. V. Dargis. Ta proga jiems sudarėmąvėm ilgiasius, sveikaisiu ir t.t. metu.

Vėliau buvo pakviestas tarti sveikinimo žodį. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas Povilas P. Dargis, kuris apsidžiaugė SLA organizuotos kelionės pasisekimu ir palinkėjo visiems keleiviams sėkmės ir geros nuotaikos kelionėje, pažymėdamas, kad ši gal nebūs ir paskutinioji.

Pasibaigus oficialiai ceremonijai, visi keleiviai kartu nusifotografavo. Tikiu, kad vėliau ta fotografija pasirodys spaudoje.

Šioje SLA organizuojamoje kelionėje, be SLA prezidento Povilo P. Dargio, dalyvavo ir SLA Centro sekretorė G. Melnienė, išdėdinkė E. Mikužinė.

KALENDORĖLIS

Lapkričio 14: Juozapas, Saulė, Ramantas, Liepsna, Dingė, Vaidaytis.

Lapkričio 15: Albertas, Vaidla, Zilinė, Derpintas, Sniegėna.

Lapkričio 16: Gertrūda, Edmunda, Kubilė, Opainė, Zadvainis, Pultė, Jasbutis.

Saulė teka 6:38, leidžiasi 4:31. Oras saulėtas, malonus.

TRAUKIA TEISMAN 10 POLICININKŲ

CHICAGO, Ill. — Federaliniai prisiekusieji teisėjai patraukė teisman dešimt Chicago policininkų, kurie ėmė kyšius iš vaistininkų ir narkotikų pardavėjų. Jie ėmė kyšius ir leido narkotikų pirkliams laisvai parduoti narkotikus net ir mokyklų vaikams.

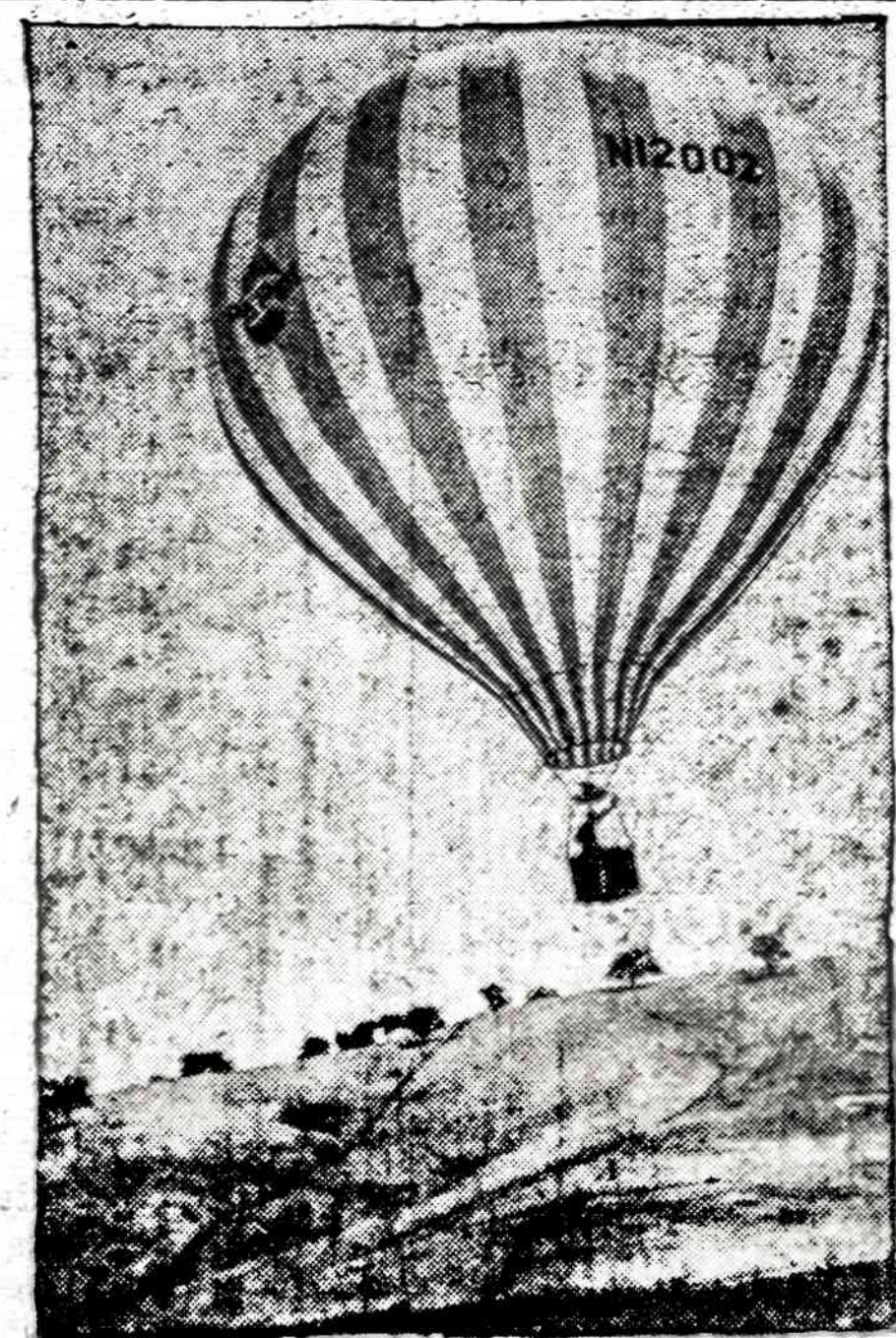
Patraukti teisman policininkai, anksčiau tarnavusieji Marquette policijos nuovadoje, turės aiškintis, jie yra: Thomas Ambrose, Frank Derango, William Guide, William Haas, James Bellauer, Curtis Lawrey, Robert Eastman, Joseph Penta ir Dennis Smeitke.

Kaltinamas aktas apima 105 puslapius. Liudijo žmonės, kurie davė jiems pinigų. Jiems graso didelės bausmės. Policijos tarnybon, jei bus nuteisti, daugiau jie nebegrįš.

MIESTE NEGALI BŪTI VIEN JUODŲŲ MOKYKLŲ

CHICAGO, Ill. — Teisėjas Milton D. Egan pranešė Chicago švietimo tarybos nariams ir jų advokatams, kad reikia kreipti dėmesį ne vien tik į baltodžių mokyklas, bet ir į juodaodžių mokyklas.

Iki šio mėto visas dėmesys buvo kreipiamas į baltodžių mokyklas. Viskas buvo daroma, kad juodaodžiai vaikai būtų siunčiami į baltodžių mokyklas, kad juodaodžiai mokytojai būtų siunčiami į baltodžių mokyklas.

Šešiolikis aukštų balionas "Double Eagle V" praskrido Pacifiką ir ketvirtadienio naktį nusileido bruzgynuose, 135 mylių į šiaurę nuo San Francisco.

NEGALIMA LAIPIOTI PASTATŲ SIENOMIS

CHICAGO, Ill. — Dan Goodwin, siena įlipęs į 97-ąjį aukštą, pateko į teismą. Jis bandė užlipti gan aukštai spalio 19 dieną, bet jam nepavyko ir jis pateko į teisėjo Harold A. Siegan teismą. Jam buvo paskirtas \$100,000 užstatas.

Kai buvo atvežtas antrą kartą į teismą, tai teisėjas jam nepaskyrė naujo užsato, bet pasakė, kad jam uždaušta aukštų pastatų sienomis laiptai. Jis gali pakentti pats sau ir apacioje esantiems žmonėms.

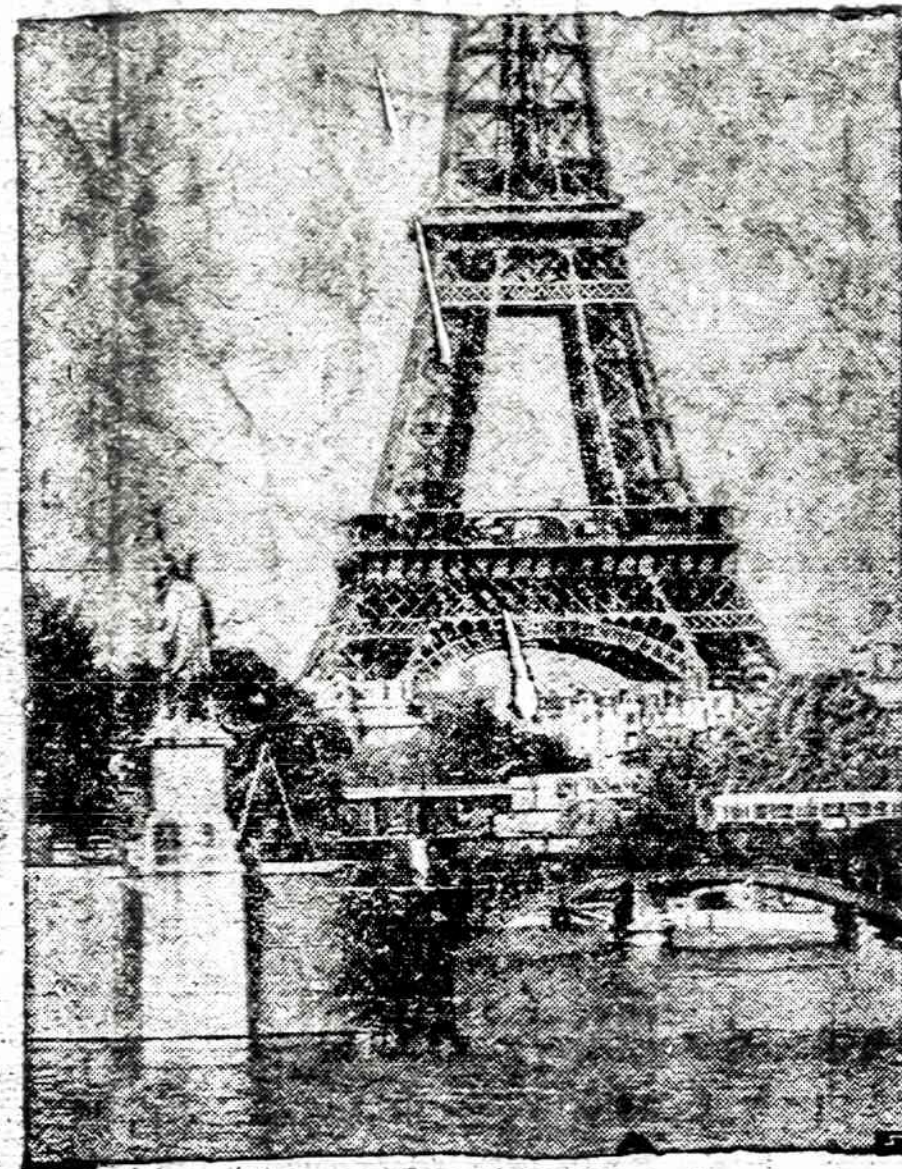
Tačiau Dan Goodwinas teisėjui išaiškino, kad jo buvo visai kitas tikslas. Jis norėjo įrodyti, kad drusus žmogus gali įveikti tokius dalykus, kurie kitiems gali atrodyti neįveikiami.

Teisėjas nepatikėjo Goodwinio žodžiais ir jam išaiškino, kad jis imasi labai pavojingų žygių, kurie gali būti blogo pavyzdžio kitiems, ir nesutiko atšaukti 100 tūkst. dolerių užsato.

Buvo ženkly, kad viena baterija "Columbia" erdvėlaivyje tinkamai neveikė, bet nutarė nekreipti dėmesio į smulkmeną, o dabar turi nutraukti skriejamą trim dienomis.

bet nieko, nedaroma su juodaodžių mokyklomis, kurių šiandien Chicagoje yra gana daug. Nesimama jokio žingsnio, kad juodaodžių mokyklose galėtų dėstyti baltodžiai mokytojai.

Istatymai liepia laip sutvarkyti mokyklas, kad visur būtų abiejų rasų mokiniai. Jeigu bus kreipiamas dėmesys tik į baltodžių mokyklas, tai tikslas nebus pasiektas. Teisėjas rimtai įspėjo advokatus, klausimą išsiaiškinti švietimo komisijos nariams ir imtis reikalingų priemonių.

Paryžiuje, Eifelio bokšto apylinkėje, buvo pasikėsinta prieš JAV ambasados Paryžiuje reikalų vedėją Chapmano gyvybę. Pasikėsintojas, paleidęs septynis švius, dingo.

ASTRONAUTAI ŠEŠTADIENĮ RENGIA SI NUSILEISTI KALIFORNIJOJE

KETURI BALIONISTAI PRASKRIDO PACIFIKĄ
IR NUSILEIDO SAN FRANCISCO APYLINKĖJE

WASHINGTON, D.C. — Jau apskaičiuota, kad abu astronautai, sėkmingai skrieję aplinkui Žemę 168 mylių aukštumoje, planuoja nusileisti šeštadienį Kalifornijos Mojave dykumoje.

Tiksliai nustatyta, kad viena baterija nepajėgia gaminti skriejimui reikalingos elektros. Astronautai atliko visus reikalingus veiksmus baterijai sustiprinti, bet pastangos buvo veltui. Galų gale astronautai visiškai išjungė bateriją, kad nepakenktų skriejimui.

Astronautai galėtų dar vieną dieną skrieji dviem baterijomis, bet tektų rizikuoti. Apskaičiuojama, kad dvi baterijos galėtų "Columbia" dar vieną dieną išlaikyti erdvėje ir nuleisti ją pirmadienį, bet erdvių vadovybė nutarė, kad nereikia rizikuoti. Nutarta nuleisti erdvėlaivį šeštadienį Kalifornijoje.

Teiraujasi apie orą Kalifornijoje

Erdvių vadovybė penktadienį jau teiravosi, koks šeštadienį gali būti oras Kalifornijoje. Jeigu oras būtų patogus, tai būtų patogiausia nuleisti Mojave dykumoje, Edwards bazės nusileidimo takuose. Jeigu erdvėlaivis turėtų kokių trūkumų, tai jis galėtų panaudoti 12 mylių Edwards taką, linkamą erdvėlaiviams nusileisti.

Bet jeigu Kalifornijoje šeštadienį lytų, tai tada reikėtų ieškoti nusileidimo vietą kitur. Patogiausia tokiu atveju būtų Teksas valstijos didieji aerodromai. Bet astronautai turi iš anksto žinoti, kad galėtų laiku padaryti reikalingus apskaičiavimus ir vykusiai nutupdyti "Kolumbiją".

Astronautai buvo įpareigoti atlikti kelis naujus bandymus erdvėje, bet vienos baterijos su-

gedimas sutrukdė visus kitus darbus. Dabar privalo daboti, kad erdvėlaivis būtų saugiai nutupdytas.

IS JAPONIJOS BALIONU PASIEKĖ KALIFORNIJĄ

SAN FRANCISCO, Cal. — Keturi Amerikos balionistai ketvirtadienio naktį nusileido 60 mylių atstumoje nuo San Francisco. Balionistai pirmieji pasaulyje balionu praskrido Pacifiką ir laimingai nusileido San Francisco apylinkėje. Oras pasitaikė blogas, vėjas 16 aukštų balioną pradėjo įvairiomis kryptimis sukinėti, todėl balionas palietė žemę Covelo srityje. Tai neapgyventą aukštumą bruzgynai, esantieji 35 mylių atstumoje nuo Ukiahos ir apie 170 mylių į šiaurę nuo San Francisco.

Balionistai pirmiausia susižinojo su Ukiah, o iš ten buvo pranešta San Francisco pareigūnams, kad ketvirtadienį apie 10:30 val. laimingai nusileido visi balionistai.

"Double Eagle V" pasiekė Kalifornijos pakraščius pietinėje Kalifornijos srityje, bet vėjas pradėjo daužyti 16-kos aukštų balioną. Pacifike vėjas visą laiką ramiai pūtė balioną į rytus, bet kai pasiekė Amerikos pakraštį, tai vėjas pradėjo pūsti į šiaurę.

Kalifornijos kalnų vėjas pradėjo balioną sukinėti, ji nunešė į šiaurės miškus. Jeigu balionas būtų patkęs į aukštų pušų miškus, tai galėjo keleivius užmušti. Vėliau balionas paleko į neapgyventą aukštumą bruzgynuose. Tai buvo pati geriausia vieta leisti žemyn, jeigu nenorėjo patekti į tarpukalnę, kur vėjas balioną galėjo daužyti.

Nusileidimas buvo sunkus ir

BANDĖ NUŽUDYTI I DARBĄ EINANTĮ CHRISTIAN CHAPMAN

NEPAŽISTAMAS UŽPUOLIKAS PALEIDO ŠVIUS, SĖDO
I LAUKIANTĮ AUTOMOBILĮ IR DINGO

IZRAELIO POLICIJAI PASOVĖ ARABĄ

JERUZALĖ, Izraelis. — Kiekvieną dieną dešiniajame Jordano upės krante nuotaka darosi vis labiau įtempta. Susidaro įspūdis, kad palestiniečiai pradėjo labai aštrią kovą prieš Izraelio gynybos ministrį Ariel Saroną. Ketvirtadienį Izraelio kariai, beramindami tris kšmaujančių jaunuimų, pašovė vieno 15-mečio kojas. Po to palestiniečiai pradėjo varyti griežtą agitaciją prieš Saroną, kaltindami jį dėl viso dabartinio nerimo.

Saronas pritaria premjerui M. Beginui ir yra įsitikinęs, kad izraelitai neprivalo daryti didesnių nuolaidų arabams. Palestiniečiai savo susirinkimuose atvirai smerkia Saroną, kaip didžiausią savo priešiną.

PATRAUKĖ TEISMAN 24 EGIPTEIČIUS

KAIRAS, Egiptas. — Teisingumo ministerija pasakė, kad patraukti teisman 24 egiptiečiai, dalyvavusieji samokse prieš prezidentą Anwar Sadatą.

Keturi suimti iš anksto tarėsi, kaip nužudyti krašto prezidentą, o vėliau visi keturi dalyvavo pasikėsime ir nužudė prezidentą. Jiems bus taikoma pati aukščiausiaji bausmė. Jie tik dalyvavo pasikėsime, bet jie tai darė, iš anksto ir šaliai susitarė. Manoma, kad jiems bus paskirta mirties bausmė. Juos yra vienas karininkas fanatikas musulmonas. Kiti buvo ikinieji fanatikai. Teismas turės nuspręsti, ar jie bus sušaudyti, ar juos viešai pakars Kairo aikštėje.

Turės gauti didelę bausmę ir kiti samokse dalyvavusieji. Vienas kitas bus sušaudytas ar turės praleisti kalėjime ilgus metus.

Patys Egipto karininkai parko ir patarė išmesti iš kariuomenės karininkus šijus, kad neatsirastų maištininkų. Patys karininkai gerai vienas kitą pažįsta, išmesta iš kariuomenės 146 karininkai.

Penktadienį aukso uncija kainavo \$423.

Sovietų valdžia neparduoda lenkams jokie maisto.

pavojingas, bet jis nebuvo toks pavojingas kaip buvo manyta. Pirmieji balionistai iš Japonijos praskrido Pacifiką — kapitonas Ben Abruzzo, Larry Newman, Ron Clark ir japonų kilmės Roky Aoki. A. buquerque balionistai pasirinko Aoki, nes jis sutiko prisidėti prie skridimo išlaikyti ir, reikalui esant, galėjo susikalbėti su japonais, nors Japonijoj keleiviai neturėjo didelės bėdos susikalbėti angliškai, nes japonų jaunimas visur labai gražiai kalba angliškai.

PARYŽIUS, Prancūzija. — Paryžiuje nepažįstamas asmuo paleido septynis švius į JAV atstovą Christian Chapman, kai jis ryte iš savo buto išėjo važiuoti į darbą. Jis tuojau pastebėjo gatvėje einantį vyrą. Vyras buvo nepažįstamas, bet jis apsisuko, paspartino žingsnį ir artėjo prie JAV ambasados reikalų vedėjo, dabartinio metu vyriausio JAV ambasados pareigūno Paryžiuje.

Logika sakė, kad reikalų vedėjas taip pat turėjo apsisukti ir grįžti į savo butą, kuris buvo turtingoje Paryžiaus dalyje, visai netoli Eifelio bokšto. Tai gražus prancūzų sostinės rajonas, kuriame gyvena turtingesnieji Paryžiaus gyventojai. JAV ambasados reikalų vedėjas matė juodą odinį švarką dėvintį jauną vyrą, ranką laikantį kėsnėje. Reikalų vedėjas priėjo prie savo mašinos, bet į vilų neįskubėjo.

Nepažįstamas žmogus, priėjęs prie Chapmano, išsitraukė iš kišenės revolverį ir paleido į ambasados reikalų vedėją 7 švius. Chapmanas greitai susiorientavo ir pasislėpė kitoje automobilio pusėje. Nepažįstamas žmogus paleido į Chapmaną ir jo automobilį 7 švius, žengė priekubm's pirmyn ir dingo. Laimė, kad jis paties Chapmano nepasiekė.

Buvo žmonių, mačiusių pasikėsimą prieš JAV ambasados reikalų vedėją. Vienas liudininkas sekė skubiai bėstraukiant pasikėsintoją. Tuojau atsirado policija.

"Jeigu žudikas nebūtų buvęs nervuotas, tai jis nebūtų skubėjęs bėreikalingai leisti švius į automobilį, bet būtų priėjęs prie Chapmano ir paleidęs švius į beginklį JAV ambasados pareigūną. Jis šviais pataikė į mašiną, o kai reikėjo švius paleisti į tašką, tai švinių jau nebuvo", — aiškino vienas policininkas. Pasikėsintojas turėjo išlaikyti septynių švinių revolverį.

Paryžiaus policija 1 lai greitai atsirado paikėtinimo vietoj. Pačią reikalų vedėją papasakojo policijai, kaip vyko pasikėsinimas. Jis ne tik papasakojo, bet pakartojo visus tuos veiksmus, kurie vyko pasikėsimo metu.

Chapmanas pranešė policijai, kad pasikėsimo metu jiedu nepasikeitė nė vienu žodiu. Pasikėsintojas paleido švius kaip iš kulksvaizdio ir nužygiavo. Iki šio mėto niekas nieko nepažino, kas ėmėsi prieš JAV reikalų vedėją Paryžiuje.

Sekretorius Haig pareiškė, kad pasikėsimą galėjęs paruošti Libijos diktatorius, bet jis neturi jokių įrodymų savo įtarimui pateisinti.

— Prezidentas Reaganas pranešė, kad David Stockman pasiūlytų jo patarėjų ūkio reikalams, bet visame krašte kilo protestai prieš Stockmaną.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopoje

Š.m. lapkričio mėn. 7 d. Čikagoje, šaulių namuose įvyko Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos tradiciniai kasmet rengiamas rudeninis parengimas, kuriame dalyvavo pilna salė, tarp jų ir 200 svečių. Šiame renginyje atskirus stulpus sudarė Venezuelos klubas su pirm. p. Baradu, Cicero "Klaidėta" jūrų šaulių kuopa su pirm. J. Mikula, Vytauto Didžiojo šaulių kuopa su pirm. V. Jankausku ir daugelis kitų jūrų šaulių veiklos rėmėjų. Pamėtinamas LSST pirm. K. Mikovaitis, vicepirm. V. Išpincio, plk. K. Dabulevičius. Sągys vyr. kapeliono kun. J. Borevičius ir jūr. kapt. B. Kristopaičio su ponio malonus atsilankymas.

Puošniomis jūrų šaulių išiegnimis uniformomis pasipuošusiems tarnybos pareigūnams — V. Zinkui, J. Kernagui ir A. Martinkui — visus maloniai pasidavė ir nurodžius vietas prie gražių gelemių, kuopos moterų vadovės A. Janušauskienės ir sešių G. Kuzmienės, A. Malietienės, G. Martinkienės, V. Karalienės ir U. Zinkienės, papuošusių stalų buvo pradėta vakaro programa.

Daukantėnų parengimą atidavė kuopos pirm. E. Vengiankas. Padėkodamas visiems už taip gausų atsilankymą ir linkėdamas smagiai praleisti vakarą jūrų šaulių tarpe, pakvietė LSST pirm. K. Mikovaitį ir plk. K. Dabulevičių įteikti dovanas Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos 1981 metų šaudymo varžybų laimėtojams. Sąjungos pirmininkas įteikė užsitačius dovanas moterų grupėje I-vietos laimėtojai G. Kuzmienei, II-vietą užėmusiai S. Ripeckienei (dovana priėmė G. Martinkienė) ir III vietą gavusiai M. Dailidienai. Vyrų grupėje — I-vietos laimėtoji B. Petrauskui, II vietos E. Holtzui ir III-vietos Z. Dailidei. 1981 m. šaudymo varžybų I jū vietą laimėtojams — G. Kuzmienei ir B. Petrauskui, plk. K. Dabulevičius įteikė jo paties ir LDK Birutės Dr jos skirtas pereinamąsias taures.

Šaudymo varžybų laimėtojus atžymėjus, sekė meninė programa, kurią pravedė buvo pakytiestas kuopos parengimų vadovas V. Utera. Trumpą, gra-

žiai ir jausmingai padainavusi keletą dainų, gitarai pritariant, meninę programą atliko p-lė J. Tautvilaitė. Jos padainuotos dainos šiltai buvo sutiktos ir gausiais plojimais palydėtos. Kuopos moterų vadovė A. Janušauskienė dainininkei įteikė raudoną rožių puokštę.

Tikrą staigmeną padarė jūr. kpt. B. Kristopaitis, įteikdamas Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopai (vienos malonios ponios prašiusios pavardės neskelbti.) \$100.00 auką. Ši staigmena buvo palydėta plojimais.

Tuomi parengimo programa ir buvo baigta. Toliau sekė jūrų šaulių moterų aptarnaujamasis: buvo užkandžiujama šaltais užkandžiais, vaišinamasi šokolado stiprumo germais.

Sokiams grojo geras A. Stelmoko orkestras. Buvo prarastas A. Malietienės suorganizuotas gausus vertingais laimėjimais dovanų pasiskirstymas. Stalai papuošė ponios ir panelės dovanomis skaisčiai raudonomis rožėmis. Sekmingai veikė J. Maraus, J. Uteros, V. Karalienės ir V. Uteros aptarnaujamas oaras. Salėje vyravo linksma draugiška nuotaika. Visi pakraščiai klegėjo ir skambėjo šokių muzikos garsai. Lietuviška daina lrebinio šaulių namų sienas.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos rudeninis parengimas, kaip ir visi kiti prieš tai buvę renginiai, praėjo su geru finansiniu bei moraliniu pasisekimu. Viskas vyko tvarkingai ir šauliškai. Už tai tenka padėkoti visiems jame dalyvavusiems ir kuopos vadovybei bei nariams, šį parengimą suorganizavusiems.

1981-jų metų Čikagos jūrų šaulių kuopos veikla numatoma užbaigti gruodžio mėn. 6d. Lietuvių senelių, artėjančių šv. Kalėdų proga, su dovanomis aplankymu Lemonie ir Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos nariams, šeimoms ir svečiams bei rėmėjams, gruodžio m. 19d. Vėjų salėje, rengiamu kalėdinio pobūdžio 9jėgnii šūjss Ks Kūčių vakariene.

Blogas moters būdas daugiau jai kenkia, negu raukšlės veide.

Solistė J. Tautvilaitė

JURGIS JAŠINSKAS

SPAUDOS PABIROS

MOTTO:

"Dabar einu namo. Ramiai ant slenkstis pasėdėsiu. Nes baisiai pavargau išskodamas kančios. Nors nežinau, ar tavo vėlo spinduliai išbėse. Mane sutiks iš apeliu namų kerčios... Todėl aš ir nebėgiu ten neiti. Nekrist kaip kaipkštis platama erdvės skaidrios. Aš negaliu nebūt tenai. Jie miršta. Ir man reikia eiti greitai. Ir prisiglaust kaip lapui, nuplėštam audros."

Nyka-Niliūnas

IŽANGA

Suos poeto Nyka-Niliūno meniška išreikštas poetinius posmus šio rašinio motto pasirinkau sąmoningai, nes jie, nors simboliniai, išreiškia mano pasirinktos temos turinį. Ir, antra vertus, jie tie posmai-spinduliai, tikra ir talentinga lietuvių poeto kūryba. O mūsų poetų kūryba mane nuo pat jaunystės žavi ir

aš ja kiekviena proga gėriuosiu. Gal būt dėl to, kad savo romantiškos jaunystės vienu laikotarpiu pats buvau pasišovęs papti poetu: susipykęs su ismylėta mergaite, kas dažnai atsilieka pirmą kartą ismylėju siems, tuometinė savo "tragišką" padėtį išliejau poetiniais naiiviais posmais:

Ziaurus mūs žemiskasis būvis. Kas kartą dingo-nesugrįš!... Nors tau kas ašei esu buvęs, Tik širdis pasakys...

Gal nežinon nublokš mane [likimas, Gal tu po vargo smūgiais par[krisi. Bet mano atmintyje visad Pirmoji meilė paliks. Nuo šio poetinio priepuolio buvau išgelbėtas aukštesnių Biržų gimnazijos klasių moksleivių, vėliau patapsių žymiais poetais Bernardo Brazdžionio ir Kazio Jakubėno. Pirmasis 1926 m. išleizdino debiutinį savo kūrybos rinkinį-Baltosios dienos, o ant-rasis, prisidengęs pasirinktu slapyvardžiu, Birž Ziniose (tai buvo pirmasis nepriklausomos Lietuvos provincijos perijodinis savaitraštis) tas Baltasias dienas kritiškai "paciupinėjo".

Tame poezijos rinkinyje buvo du debutantai, Vieną iš jų K. Jakubėnas visiškai suskaldė, palardamas meilės eilavimą, o B. Brazdžionį švelniai paglostė, pripažindamas jam poetinį talentą. Patsai recenzentas vienur kitur au buvo pasirokęs savo poetine kūryba. Vadinas, neabejotinas autoritetas ir kitų jaunuolių

eilavimą teisingai įvertinti. Tuo labiau, kad mūsų klasių auklėtoja, E. Slekienė, susipažinusi su K. Jakubėno eilėraščiais, kartą savo auklėtiniams paprasnašavo, jam galima vokiečių poeto F. Schillerio ateiti, lietuviška dvasia ir tematika nuspajvinta.

Tokių faktų akivaizdoje "pabėrininko" užmojis ir ambicija pasidaryti poetu galutinai sublūško ir jis nuėjo lengviausio pasipriešinimo keliu pasidarė gimtojo kaimo ir kaimyninių sodžių ryškesnių gyvenimo įvykių pa-vaizduoto, u perijodinėje spaudoje. Atsietit, paprastu korespondentu, kokių kiekvienas, mėgstantis rašto darbų, gali pasidaryti. Nors korespondentų padėtis, palyginus su poetais, yra daug blogesnė, nes jiems nuolat prisieina budėti, kad niekur ir niekada neprasilenktu su teisybe, o dažnu atveju prisieina pergyventi kerštingus, piktus priekaištus bei grasinimus iš tų asmenų, kuriuos nors ir visai teisingai, bet nepakankamai šlovinančiai paminėsi.

Tokias galimybes turėdamas mintyje, kartu iš anksto prisimindamas sau visą atsakomybę už čia pateikiamus faktus, "pabėrininkas" pateikia skaitytojams ilgąką nuosavų "namų" — Bostono ir jo apylinkės lietuvių gyvenimo apžvalgą.

2 JIE IŠEJO...

Taip, jie išėjo negrįžtamai. Ir mes visi jais paseksime, nors nežinome nei metų laiko, nei dienos ar valandos, kada nekviestoji "viešnia" — mus aplankys, iš-tardama neatšaukiama — "eime!" Nepalaujamai ir kasdien toji "viešnia" mūsų tarpe sukinėjasi, pasirinkdama jai reikalingus. Ir krenta tie pasirinktieji, anot poeto žodžių, "kaip lapai nuplėš-ti audros".

Pernai ir siemet jau ne vienas bostoniškių lietuvių išsiskyrė iš savųjų tarpo. Ypatingai gaila tų, kurie anais-kovų dėl Lietuvos Laisvės 1919-1923 metais savanoriškai aukojosi, rizikuodami savo gyvybe ir viskuo, kas asmeniška brangiausia, kad tik Lietuva prisikeltų laisvam ir savarakiškam gyvenimui. Iš labai negausaus tų Lietuvos Laisvės savanorių kovotojų skaičiaus, esančių Laisvajame Pasaulyje, Bostonas neteko net trijų. Visi trys čia buvo veiklūs lietuviško gyvenimo nariai:

a) *Kazys Merkys*, savanorių Lietuvos kariuomenės įsijungęs, būdamas nepilnametis jaunuolis, gyvendamas Bostone, reikėsi čia, kaip sporto darbuotojas ir aunoio organizatorius. Jo nuopelnu buvo įsteigtas Bostono lietuvių šachmatininkų vienetas, vienas stipriausių šios sporto šakos ne tik kitataučių, bet ir amerikūnų tarpe. Apie jį, kaip šachmatų meistrį ne kartą yra prašę ir jo žaistas partija savo puslapiuose paskelbė didieji, šimtų tūkstančių skaitytojų turintieji Bostono dienraščiai. O jis pats Amerikos lietuvių perijodinėje spaudoje pastoviai rašydavo apie Bostono lietuvių šachmatininkų žygius ir tų sportininkų veiklą. Būdamas "Lietuvių karių veteranų Sąjungos" Ramovė, Bostono skyrtaus nariu, reikėsi čia aktyvia veikla.

b) *Silvestras Kontautas*, Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrejas, buvo jau minėtos Sąjungos "Bostono skyrtaus nariu ir čia pasizymėjo aktyvia veikla, visur talkindamas tos S-gos ramovėnų parengimams, o taip pat "Bostono Amerikos lietuvių piliečių klubo" darbuotoje. Su mieluojų Silvestru kelis metus

ir vienoje pamainoje prakaitavome "Domino" cukraus gamykloje. Bėgę savo pamainoje darbą, kartų eidavome į namus poilsio, o kartais ir į "restoranėlį" atsigalvinti užsukdavome. Jis visada būdavo šviesios nuotaikos, mėgstas juokus, atvirą pokalbį, nežūrint kokia tema. Jis sugriovė mano, iš kitų isikalbėtą, pažiūrą, būk žemačiai yra užsida-ę ir nekalbūs. Jo nuosirdumo, atvirumo ir draugiškumo niekad nepamiršiu, o ir kitiems galiausiai paliudyti, kad žemačiai, kai igauni jų pasitikėjimą, yra niekuo nepamainomi bičiuliai.

c) 1980 m. spalio mėnesio 4 d. So. Bostone, savo kambarelyje, širdies smūgio pakirstas, mirė kalbininkas ir kartu Lietuvos istorikas Petras Butėnas. Žinant, o gyvenimo būdą, aplinką ir jo laikyseną kitų asmenų atžvilgiu, galima jį vadinti vienuoliu, pa-našiu į Viduramžių mokslininkus vienuolius, kurie, užsidarę savo kambareliuose, kantriai rašydavo įvairius mokslo veikalus ir to išdavoje atečiai išlaikė laiko nesunaikinamas mokslo šakų oranogenybes.

Apie šį "vienuolį", Petrą Butėną, draugavęs su juo iki paskutinės jo gyvenimo dienos, rašau plačiau. Tą dieną buvome susitarę susitikti So. Bostono lietuvių Piliečių klubo valgykloje, bet sutartu laiku jam nepasirodžius, užėjau pas jį pasitikrinti, dėl ko jis neatėjo. Radau jį gulintį aukštelnyką ant grindų. Langes buvo atviras. Matyt, prieš išeinant pietauti, jis jį atidarė ir čia pat, širdies smūgio pakirstas, susmuko. Jokių susi-žeidimo, krentant, žymių negalima buvo pastebėti. Taip pat sustingęs vėldas ir užmerktos akys nerodė kokios nors kančios ar išgascio. Tarytum pervargęs prie šia pat esančio jo rašomojo stalo, atsigulė atskėvpti. Gal Visatos Kūrėjas ir Valdovas išgirdo ir patenkino jo norą, kurį ne kartą yra pasakęs: "Meldžiu Dievą, kad Jis leistų man numirti staigia mirtimi. Nenorėčiau ilgai sirgti ir kankintis". Jis buvo labai religingas katalikas, bet kartu ir didelis tolerantas kitų religijų išpažinėjams. Apie tai kalbėdamas, visada prisimindavo savo tėvą, tą tolerantiškumo jausmą jam idiegiusį.

Buvo labai ambicingas ir kartais net nekantrus, jeigu kas nors norėdavo paprieštarauti jo teigiamam lietuvių kalbos mokslo dalykuose Lietuvos istorijos reikalais. Užtat ir daug draugų Bostone neturėjo. Vienok tiems, kuriems savo draugystę pripažino, buvo labai atviras ir nuosirdus. Tokiems papasakodavo intymiau sias savo gyvenimo smulkmenas, patirtus džiaugsmus ar nuoskaudas; prisimindavo savo mokslo dienas "Martyno Yčo" vardo gimnazijoje Voroneže, toje gimnazijoje buvusius mokytojus — J. Jablonskį, kun. M. Krupavičių, reformatų kun. P. Jakubėną, ku-

riam talkino ten spausdinamo lietuviško laikraščio paruošime, kurio žiemos metu patalpos būdavo labai šaltos, užtat ne kartą su tuo kunigu (P. Jakubėnu) yra eję "veltinių", norėdami sustilti, ir apie kitus, toje gimnazijoje dirbusius mokytojus. Ir apie moksleivių visuomeninę veiklą toje gimnazijoje, jų organizacijos-ausrininkus, visuomenininkus, o ypač apie gausiausių ten buvusių ateitininkų organizacijos-ausrininkus, kurie jis tada aktyviai dalyvavo, o gyvendamas Bostone, ateitininkais šiame krašte besidarbuojančiais, reikė nepasitenkinimą dėl to, kad jie nutalo nuo tos moksleivių organizacijos steigėjų idealų.

Pasakodavo apie vargingą iš Voronežo į Lietuvą 1918 m. sugrįžimą ir į savo tėviškę, sutinusiomis kojomis, atkeliavimą, apie tai, kaip 1919 m. buvo priimtas į Šiaulių gimnazijos VIII klasę ir kaip tų metų žiemą jis, kartu su kitais 6-šiais toje klasėje buvusiais moksleiviais išėjo savanoriais į Lietuvos kariuomenę, kurioje, kovojančioje dėl Lietuvos laisvės, išstarnavo iki 1923 m., o po tų kovų grįžo vėl į Šiaulių gimnaziją, pasiryžęs ją baibiti ir išlaikyti egzaminus atstatui gauti. Bet čia jiems, tiems buvusiems moksleiviams, Lietuvos kariuomenės savanoriams kariaims, tos gimnazijos vadovybė, vadovaujant direktoriui Klupštui, pateikė malonią staigmeną: kai tie moksleiviai savanoriai, 1919-1923 m. dalyvavę kovose dėl Lietuvos laisvės, susitinko į Šiaulių gimnaziją laikyti jos baigimo egzaminų, juos, kaip tikrus Lietuvos patriotas karius savanorius, visą tos gimnazijos mokytojų aktyvaizdoje, pasveikino direktorius Klupštas ir be jokių egzaminų, įteikė kiek vienam tos gimnazijos baigimo atestatą...

Baigęs autinkamas aukštųjų mokslo, Petras Butėnas dirbo pedagoginį darbą Panevėžio gimnazijoje ir Mokytojų seminarijoje.

(Bus daugau)

PATS SKAIYK IR DAR KITAS PARAGINK SKAITYTI DIENRASTĮ "NAUJIENOS"

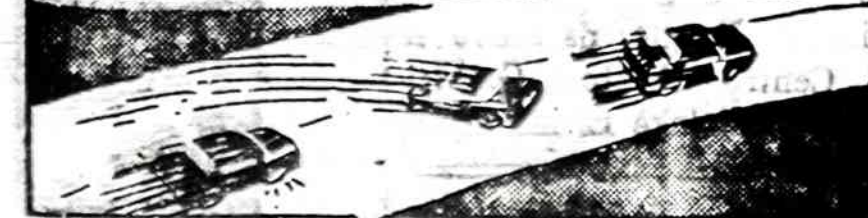
MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED YOU'LL BE IN THE RIGHT LANE.

JEI JŪS NORITE SIUSTI SIUNTINĮ - DOVANĄ Į LIETUVĄ IR USSR DALIS NAUDOKITES PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ISTAIGA:

1776 Broadway, New York, N.Y. 10019 — Tel.: 581-6550, 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Vi ir maita: apmoka mūs įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvė, jose rasite žemiausius kainomis pasirinkimui įvairius audinius, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro, S.štaličiais ir sekmdienais — nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MCSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139 — 1201 17 St.	(305) 670-0770
Allentown, Pa. — 126 Tilgham Street	425-7851
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	246-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0002
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	875-0770
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	4-6781
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2717
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Ave.	(312) 2-7433
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6033
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. — McKennan Rd.	(315) 866-3377
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	864-8170
Chester, Pa. 19013 — 2819 W. 3 St.	(302) 470-2811
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	555-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1550
New York 3, N.Y. — 374 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall St.	(215) WA 5-9878
Phoenix, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	(602) 942-8100
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	3P1-8000
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	(301) 555-4454
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	557-6330
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Ma cullis Street	452-9745

Kool-Aid...On A Stick

BRAND SOFT DRINK MIX

Frozen Suckers

1 envelope KOOL-AID® Unsweetened Soft Drink Mix, any flavor
2/3 cup sugar
1 quart water

Dissolve soft drink mix and sugar in water. Pour into plastic ice-cube trays or small paper cups. Freeze until almost firm. Insert wooden stick or soden into each. Freeze until firm. Makes about 20.

NIJOLĖS AMBRAZAITYTĖS KONCERTAS MONTREALYJE

Nijolė Ambrazaitytė, okupuotos Lietuvos Vilniaus operos solistė, nebe pirmą kartą lankosi Montrealyje pas savo artimus gimines. Čia gyvena jos tėvas ir seserys.

Prieš kelis metus, kai ji vizėjo čia, ji buvo paprašyta pagiedoti mūsų bažnyčioje, bet ji atsakė, kad esanti netikinti ateistė ir bažnyčioje ji negiedanči.

Bet šiuo kartu ji pati paprašė mūsų kleboną Joną Kubilių, SJ, kad leistų jai Aušros Vartų bažnyčioje per pamaldas pagiedoti. Ją rekomendavę net abiejų Toronto bažnyčių kunigai.

Klebonas alsakęs, kad jeigu ji norinti kartu su mumis melstis Dievui giedodama, gali pasimelsti ir giedant.

Klebonas prieš pamokslą mums pranešė, kad:

„Šiandien žada giesmę prisidėti prie mūsų bendros maldos išvežta į Sibirį 9 metų ir ten vargę užaugusi Nijolė Ambrazaitytė. Lietuviškos dainos ji nepamiršo ir tuojuo po Mišių salėje mums padainuos.“

Tą naujieną, kad bus dar ir koncertas, mums nuo scenos pranešė Petras Adamonis, pasiūgęs Hamiltono „Aukuro“ dramos spektakliui, dar iš vakaro, o sėkmadienį išeidami iš bažnyčios, koridoriuose, kažkiek rūpesčių išskabintus, skaitė me ir skelbimus.

Nors bažnyčioje buvo ir daug žmonių, bet salėn atėjo apie 100 horinčių paklausyti koncerto, susimokėję už bilietus po 4 dol.

1981 m. lapkričio 1 d. Nijolė Ambrazaitytė bažnyčioje pagiedojo du Bacho kūrinius. Salėje koncertą pradėjo su J. Gruodžio „Ulijoną“ ir „Aguonėlės“. Toliau — V. Kairiūkščio „Pirmoji audra“ ir „Aš viską užmiršau“. Išdomios kompozicijos A. Brazinsko ir žodžiai M. Martinaičio: „Gegučių raudos“, „Kvailutės Onutės rauda“ ir „Rauda božužė“.

Antroji koncerto dalis buvo dainuojama vokiškai. Trys dainos J. Brahmsio ir trys dainos, su Ave Marija priešakyje — F. Schuberto.

Tik pčioje koncerto pabaigoje susilaukė iš operos „Trubalūrai“ irgi vadinamos dainos Čigonės Azucenos ir ant „bis“, šaukiant publikai, padainuota iš op. „Carmen“ — Habanera.

Atrodo, publikai buvo įdomu užgirsti, kaip gi ten dabar dainuojamos operos, todėl ir prašė operos solistės padainuoti nors arčiau, nes programoje jų nė vietos nebuvo.

Nijolė Ambrazaitytė turi labai didelį balsą. Nors ji sakosi esanti mecosoprano, bet, atrodo, balsas pasinėšęs viešpatuoti aukštumose. Čia jis siekia aukščiausias gaidas, stiprus, skardus, dramatinio soprano spalvos, gražaus tembro. Vidurinis registras jau tamsesnis ir silpnesnis, o žemų gaidų — visame repertuare visai nebuvo.

Būtų įdomu išgirsti, kaip gi jos skambėtų, pvz., „Sampson ir Dalilos“, arba „Aidos“ operų mecosoprano arijose, kur yra gaidų ir mažosios oktavos, ne vien tik aukštumos.

Ateityje ar tik neteks Ambrazaitytei dainuoti dramatinio soprano operų partijas, kaip atsitiko su Lietuvos Valstybinės operos primadona Vladislava Grigaitiene, arba Amerikoje išgarsijusia koncertų soliste Linkevičiute?

Visokių atveju, Ambrazaitytė turi gerg, stiprų, gražaus tembro balsą, bet šaltoką, nepasiduodantį jausmams kūrinius interpretuot.

Labai muzikaliai, jautriai, skant soliste, akompanavo buvusi Aušros Vartų bažnyčios choro vadovė Madelaine Roch, pasiopusi skaisčiai raudona suknele.

Po koncerto atsirado ir kavutė su užkandėliais.

Elzbieta Kardelienė

ORO TRANSPORTAS

Lektuoro keleivis buvo jau augštai ore, kai lakūnas staiga pradėjo isteriškai kvatoti.

Keleivis (nustebęs): „Kokie gi čia šposai?“

Lakūnas: „Aš tik pagalvoju, kaip jie dabar ten bepročių ligoninėje manęs ieško — nesutanda. Ir ką jie pasakys sužinoję, kad man pavyko pabėgti.“

JAUTRI TABAKUI

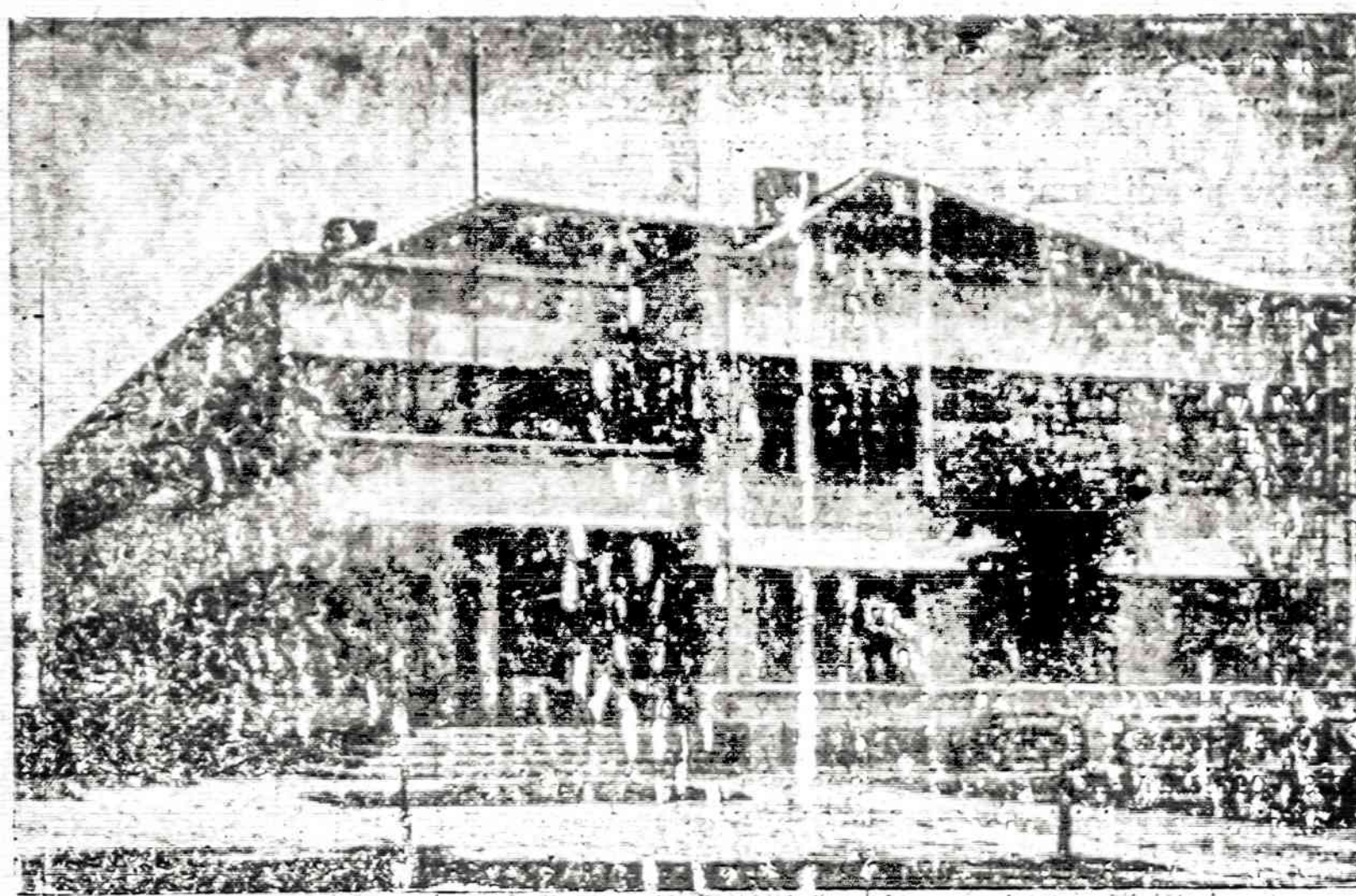
Apsysenė anglė traukinį vienam airišui, kuris be nutrūktos čulpija savo pypkę: „Jei būtumėt mano vyras, nebeištvėrdama aš priversta būčiau jums duoti nuodų.“

PAS GYDYTOJĄ

Gydytojas: „Tamsta krisdamas nuo stogo nusilaužiai du šonkaulius.“

Ligonis: „Atsiprašau, ponuli, ne krisdamas, bet atsimušdamas į žemę.“

Žmogaus akių sivalva su amžiumi šviesėja.

Lietuvos nepriklausomybės laikais Alytuje pastatyta dviaukštė mūrinė mokykla

P. LENGVENIS

„Jei velnias ko negali padaryti, pasamdyk boba, ji padarys“

„Šmeizė anksčiau, šmeizė ir šiandien“, skundžiasi Petronėlė Kazlauskienė. Ji „nešmeizdama“ apšmeiztųjų, išpila kaip iš gausybės rago „teisybės“ žodžius, gindama savo „žygdarbi“ — rusų pavergtoje Lietuvoje atspausintą knygą „Kai priešla velnias“.

Čia man tuojuo prisimena lietuviška patarlė: „Jei velnias negali ko padaryti, pasamdyk boba, ji padarys“.

Girdėjusieji, kaip mačiusieji įtakingi žmonės pasakė man, kad aš parašiau knygą, tai ir parašiau ir daviau spausdinti Lietuvos sostinėje gyvenantiems lietuviams. Ar tai kriminalas? Vilniuje lietuvių iš manęs nereikalavo pinigų už išleidimą, kurių aš neturėjau.

Tikrai verta sustoti prie šių pernelyg jau gražių žodžių. Aš galvoju, kad Petronėlė Kazlauskienė nėra jau tokia, kad nesuprastų kokiomis nesąmonėmis ji nori maitinti skaitytojus. Argi yra šiais laikais pasaulyje neapmokamas darbas? Gal Rusijos vergijoje ir taip... Juk ir kaliniai už savo darbą gauna ubago almužną. O Petronėlė Kazlauskienė darbininkams nereikėjo mokėti. Juk tamstele gerai žinai, kaip komunistai tokius žmones vadina, kurie minta svetimu prakaitu. O vis tik kas nors turėjo sumokėti. Man išdirbusiam Sibiro vergovėje 17 su puse metų, išskaitę valstybės paskolai 800 rublių. Išvyks

tais rusų pavergtos Lietuvos, kaip besistengiau šiuos pinigus atgauti — neatgavau. Kolchozininkui moka nuo 15 iki 60 rublių mėnesiui. Tai, va, mieloji, šitie valdžios nūsukti iš darbininkijos rubliai eina tokių kazlauskienų propagandinei literatūrai finansuoti ir čia Amerikoje platinti. Tai atlyginimas už pasitarnavimą komunizmui — raudoniesiems buržuajams.

Tamsta rašai Naujienose, kad per 8 m. susitaupiusi 3,000 dolerių. Aš išdirbsi Sibiro vergovėje 17 su puse metų sutaupiu tik 0 dolerių. Mano ir milijonų išremtųjų darbo vaisių apsilaižydami ryja raudonieji dykduoniai.

Tamsta patari „načiui“ Apolinarui Šalčiui (o kaip čia su šmeiziu, mieloji gegužele?) nusipirkti su savimi žemės ir ta vėly knygą, perskaitysi ir iš Naujienose įvertinusi, nueiti pas kunigą ir atlikti išpažintį, o prieš komunią atsprasiti taves. O, kad taip tamstele, Petronėlė Kazlauskienė, nueitum pas kunigą, tik ne komunistų, pasisakytum kaip tu savo knygoje, nenurodydama faktų, šmeizti, kad jie viliojo pinigus žmogus yra nekaltas, iki jis teismo nebubaustas. O toki „teisejai“, kaip tamstele, turėtų gerai prisiminti ir „Atleisk mūsų kaltes...“

Tamsta prisiėdi Dievui, kad ką parašai knygoje yra tikra teisybė. Matai, su priesaikom

yra tas pat kaip su teisybe, kad Rusijos komunistai nenužudė nei vieno žmogaus. Kad Rusijoje kiekvienais metais prikliama jėvų du kartus daugiau. Kad žmogudžių bei melagių tėvas Stalinas išperėjo Saulę. Kad višta padeda du kart daugiau kiaušinių, kad... Na, ir paprašyk Rusijos komunistą, kad jis prisiektų, kad tai yra tikriausia teisybė. Jis prisieks ne tik tavuoju Dievu, bet ir visais pasaulio dievais, neišskiriant komunistinių dievų: Lenino, Stalino, Chrusčiovo ir kitų, kad tai teisybė, už tai pas juos visko yra ir kad Amerikoje badu miršta žmonės.

Tokia pat „teisybė“ yra tamtelės, Petronėlė Kazlauskienė, teiginys: „Aš neatvažiauvau į Vokietijos dolerių prisikalus po puspadžiais, kaip lagerio komitėninkai ir gėrybių sandėlininkai. Tai kodėl ir čia nepridejai: prisiekti, visagalinčiu Dievu, kad ir čia gyvena, teisybė (o ne komunistinis nuvalkiotas šmeiztas).“

Na, bet keliaukim toliau. — Visiems žinoma, kad profesionalai nemėgsta teisybės pasakymo jiems į akis.

Šitai žinodama „gudroji rašytoja“ sakė „teisybė“ ne jiems į akis, bet nž akių ir dar Vilniuje išleistoji knygoje.

Dar toliau dar bus gražiau: tik, nesijuokite... — Vaiciūniene man reikėtų keikti ir prakeikti, nes tik per Vaiciūniene aš tas kančias įkentėjau. Vaiciūniene prikaltė priimti kun. Suginta. Jei būtų šitai neįvykę, tai ji būtų ne-

pažinėjusi tuos visus tariamus profesionalus ir veikėjus (?) ir to nacio Apolinaro Šalčiaus, kuris nusipirkęs knygą parašė me-

— Užaugau Lietuvos šalelę mylimoj, buvau skaute (o suniekina skautišką žodį). Myle jau Dievą...

Kaž kur yra parašyta: — Priešų neturėjau, kol nepatekau į D. P. lagerį.

O kaip tie priešai lageryje atsirado? Kai žmogus mažą melą vartoja sekdamas nekalto turinio pasakėles, tai dar ne taip blogai, bet kai jau meluoja per akis — kaip daro bolševikai, ir dar tvirtina, kad myli Dievą, tėvynę, artimą, tai tokiame žmogui verta nueiti pas daktarą ligai pagyti.

Ar tas lageris buvo aptvertas spygliuotomis vielomis? Ar ten buvo sargai su šautuvais? O gal ten tie žalciai: prakeikti — gėrybių sandėlininkai, ar lagerio komitėninkai geležiniais pančias jos „malonybę“ Petronėlė nors lagerio aukso dengtoje pillyje, kur jie savo dolerius laikė, prišė prie devynių stulpų su drakonais saugojo, kad nepagėgiu... Mano dukte, turėdama 14 metų, pabėgo iš Sibiro tremties ir po kelių savačių, po įvairių skaudžių pergyvenimų, pasiekė Aukštaitiją ir prisiglaudė pas brolių Praną. Pabėga žmo-

nes ir iš kašėjimų. O tokia jau dievobaiminga Petronėlė Kazlauskienė pasiliko tų žalcžių komitėninkų globoje, net negalvodama, kad žuvis neria ko giliau, žmogus ieško kur geriau.

— Gerai pagalvokite: ar gali kas nepergyvenęs tokio baisaus teroro, (aš čia jos pasiaiskinime nematau jokio teroro, apart to, kad ji pati terorizuoja kitus).

Išgalvoti ir parašyti. Ne, ir niekuomet. Ir Saliamonas neišgalvotų parašyti.

Ir kam čia to Saliamono? Užtenka parašymo Petronėlės Kazlauskienės. Man teko panašų minčių rasti Gedeminio Karyv. Ar tik negalimas abiejų autorių parašas po komunistinio slapuko darbų?

Kalbant apie terorą, reiktų paklausti: apie kokį terorą tamtelė kalbate ir kas tais teroristais buvo? Argi tamstai kas kėlė plėškus į panages, svilino padus, guldė prakrasto lovoni?

Užbaigai: — Užaugau Lietuvoj, šalelę mylimoj...

O, ir vis tik tamstele, paniekinusi tą šalelę mylimą, ir savo geradarius, kurie spausdino „Kai priešla velnias“, grįžai pas teroristus, ir parsiveži knygą su savu parašu. Nuostabu, tikrai nuostabu...

VLIKO veiklos gairės besikeičiančioje tarptautinės politikos konjunktūroje

Nors reikalingi įsigyti pažangią techniką pats, savaime negali būti laikomas lemiančiu faktoriumi sovietų tarptautinei politikai, jis vis tik gal sudaryti papildomą spaudimą į vidaus politinį procesą atstatymui detantės su JAV.

Kova dėl vadovaujančios pozicijų, keičiantis vadovybės viršūnėje, gali vesti prie riziškingų žygių užsienio politikoje, ypač siekiant karinio sektoriaus paramos.

Atrodo, kad šiuos Bialer spėjimus patvirtina ir patys sovietų aukščiausios hierarchijos atstovai. Keturi Sovietų Sąjungos komunistų partijos komiteto nariai ir sovietų pareigūnai savo pasikabėjimuose su Amerikos užsienio reikalų korespondentais Howard Simons ir Dusco Dider (The Washington Post, 1981. X.26), tarp kitko, taip abihudino sovietų problemas:

„Sovietų bloko problemos, jie pridūrė, jia Lenkijos krizė, maisto trūkumas, didėjančių vartotojų lūkesčiai gerėsimui būtų ir naujų kelių, tokių ekonominių priemonių, kaip laisvas judėjimas darbo ir kapitalo“. Ir toliau:

„Jie pridūrė, kad yra svarstomi planai, kaip „pertvarkyti“ visą ekonominį mechanizmą Sovietų Sąjungoje“. „Jis negali veikti tokiu pat būdu, kaip prieš 10–15 metų“.

Pareigūnai teigė, kad sistema stokoja įtaigojimo ir skatinimo priemonių produkcijai padidinti. „Tačiau mes negalime tikėtis kopijuoti kapitalizmo metodus, mes stengiamės surasti priemones naujų ralių mūsų sistemai“.

NUOTAIKOS SATELITINIŲSE KRASTUOSE

Dabar pažvelkime į sunku (Nukelta į penktą puslapį)

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATURA**, Lietuvių literatūros, mepo ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą. Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurlonio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukščio ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių dainų pirmūnės Juozės Vaiciūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulniais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožių aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● **LIETUVIAKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labuvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai nandingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprusių žemėlapis. Kaina \$6.

● **KĄ LAUMES LEME**, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● **SATYRINĖS NOVELĖS**, M. Zoschenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 psl. knygoje yra 40 šamofingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštą, pridėti Rytpr. parsiųsimas lietuvių.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IS EUROPOS SANDELIŲ

2608 West 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINE

2759 W. 71st St., Chicago, IL

• KOSMETINIAI • IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo

1 val. ryto iki 10 val. vakara.

Sekmadieniais nuo 2 val. ryto iki 8:30 val. vakara.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	
Subscription Rates:	
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, other countries \$43.00 per year.	
25 cents per copy	
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$45.00	
pusei metų \$24.00	
trims mėnesiams \$12.00	
vienam mėnesiui \$5.00	
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$40.00	
Puslė metų \$22.00	
trims mėnesiams \$13.00	
vienam mėnesiui \$5.00	
JAV miestuose:	
metams \$45.00	
pusei metų \$24.00	
trims mėnesiams \$12.00	
vienam mėnesiui \$5.00	
Pinigus reikia siųsti pašto Moneta	
Orderiu kartu su užsakymu	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Ženkime pirmąjį žingsnį

Visi žinome, kad Amerikos Lietuvių Taryba labai taikioje nuotaikoje baigė Chicagoje vykusią šių metų metinę konferenciją. Nei vienas ALTO atstovas, nei vienas ALTO skyrius neatsiuntė į šį seimą įgalotinius, kurie būtų priešiški nusiteikę prieš Kutkaus vadovaujamą JAV Lietuvių Bendruomenę. ALTO pirmininkas net pasakė, kad ALTas bendradarbiauja su visomis lietuviškomis organizacijomis, siekiančiomis Lietuvos nepriklausomybės ir prisilaikančiomis ALTO statuto. ALTO statutas visiems žinomas, kelis kartus taisytais ir papildytas ALTO steigimo metu nustatytais principais.

Dar draugiškesnėje nuotaikoje buvo baigtas metinis VLIKo seimas, praeitą savaitę suvažiavęs Clevelande. Nebuvo jokių priekaištų, niekas netrukdė pareigūnams informuoti seimą apie atliktus darbus, nebuvo tos neapykantos ir kuolių kaisiojimo, kuris buvo Baltimorės ir Toronto seimuose. Galimas daiktas, kad Clevelande dar buvo pora atstovų, kurie būtų norėję prisikabinti prie dr. Bobelio, labai jau teisingai informavusio seimą, bet ne buvo drąsos išsišokti. Dr. Bobelio nuosaukus pranešimas sudarė seimui visai kitokią nuotaiką, negu buvo ankstyvesniuose seimuose. Clevelande į seimą buvo norinčių "pasirodyti", bet jiems nerimta drąsa išgaravo, rimtos darbo nuotaikos jie nedrįso ardyti. Keli opozicijos atstovai iš anksto pranešė, kad jie nori dirbti, ne tik kritikuoti. Jie pripažino, kad VLIKas dirba naudingą darbą ir iš Kalifornijos atvažiavusieji pareiškė noro bendradarbiauti, bet ne priekaištų ieškoti.

Mums visiems būtų buvę labai malonu, jeigu iš Bostono būtų atėjusios taikios ir bendro darbo nuotaikos. Iš Bostono į Chicago grįžo keli ten vykusio JAV LB tarybos narių posėdžio dalyviai, bet veik per dvi savaites Drauge nepasirodė nė vienas žodis, iš kurio būtų galima gauti pasidžiaugti, kaip džiaugėmės VLIKo seimų žiniomis. Žinios buvo geros, todėl nieko nelaukdami dalinome jomis su gausiais Naujienu skaitytojais. Skelbėme ne tik seimuose dalyvavusių žmonių nuotaikas, bet be jokio atidėlio spausdinome pačius svarbiausius atsakingų pareigūnų pranešimus, kad skaitytojai savo aki-

mis galėtų paskaityti ten paduotas žinias apie įvairius atliktus darbus.

Pirmoji oficiali žinia apie Bostone vykusį JAV LB tarybos posėdį Drauge pasirodė šių metų lapkričio 11 d. numeryje. Tarybos pasitarimas prasidėjo spalio 24 dienos rytą, o pirma kregždė pasiekė Draugą tikrai lapkričio 11 dieną. Turint galvoje greitą šių dienų susisiekimo priemones, žinia galėjo anksčiau pasiekti skaitytojus. Bet geriau vėliau, negu niekad.

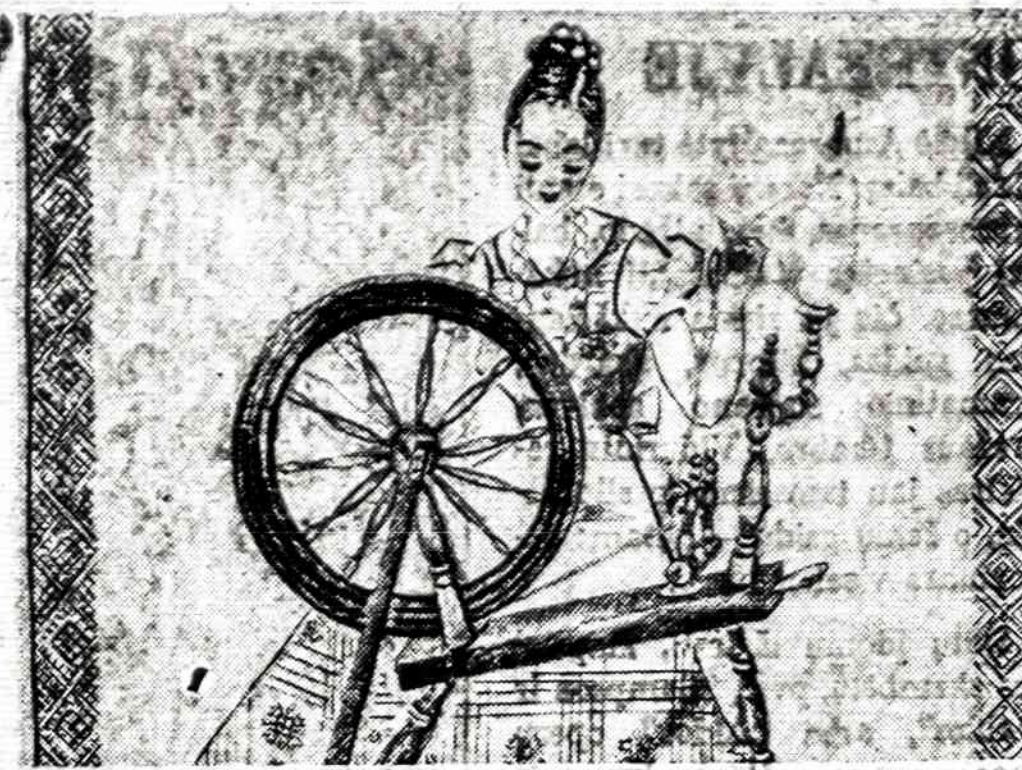
Džiaugiamės, kad ji pasiekė trečiame puslapyje, kur dedami visi rimti straipsniai ir gerai apgalvoti įžanginiai. Tikrai šį kartą J. Šoliūnas rimtą puslapio nuotaką sugadino savo įžanginiu. Jis moka pasirinkti geras temas, bet iš savo skaitytojų juokus krečia. Didelė Romos katalikų dauguma pripažįsta, kad dabartinis popiežius yra vienas rimčiausių, kuris Vatikano soste bet kada yra sėdėjęs. Jis moka kalbas, labai daug studijavęs, turi gerą balsą, pažįsta veikiančius Vatikano įstatymus. Jis labai gražiai aptvarkė išsimačiusius Olandijos vyskopus, padėjo ir savo vietą labai daug apie save galvojančią Šveicarijos kunigėlių Kungą ir parodė teisingą kelią Afrikos ir Pietų Amerikos dvasiškams.

Niekam neatėjo į galvą mintis, kad popiežius Jonas Paulius II nemokėtų pasirinkti temų, labiausiai reikalingai enciklikai. Mes manome, kad popiežius apgalvotai tai padarė, bet Šoliūniui atrodo, kad jis geriau žino už popiežių. Tą savo kvailą mintį jis ir išdėstė Amerikos lietuviams katalikams. Tą savo įžanginį jis pavadino "Naujų popiežiaus encikliką, tai balsas tyruose". Draugo moderatorius tuos Šoliūno postringavimus paleido į žanginį. Reikia manyti, kad jis tai padarė Šoliūno rašto neskaitęs. O gal jis mano, kad viską, ką Šoliūnas parašo, tai reikia dėti. Jeigu jau Šoliūną pasamdė ir jam moka, tai reikia ir dėti. Jis, turbūt, mano, kad Draugo skaitytojai nesupranta, tai ir paleido, o Šoliūno įžanginius jam vis dėlto reikėtų paskaityti. Ne visi Draugo skaitytojai nesupranta, ką jis rašo. Yra ir tokių, kurie Dievo duotus smegenis naudoja.

Na, tiek to, įžanginis šoliūniškas, bet rašinyje apie Bostono vykusį Lietuvių Bendruomenės tarybos pasitarimą labai gerai parašytas. Jį parašė Juozas Kriaučiūnas. Ne bet koks Kriaučiūnas, bet daktaras Kriaučiūnas. Tai ne Šoliūnas. Dr. Kriaučiūno raštas užima daugiau negu pusę puslapio. Savo darbu dr. Kriaučiūnas pajavina Bostono tarybos pasitarime trauktą nuotrauką, kurioje parodyta, ką kamantai toje konferencijoje daro...

Dr. Kriaučiūnas, pustrėčios savaitės ruošęs pranešimą, labai gražiai viską aprašė. Jis paminėjo atvykusių atstovų sveikinimus, paminėjo pasižymėjusius politikus Bendruomenės atstovus, oficialius sveikinimus ir paskyrė daug vietos E. Sužiedėlio paskaitai. Plačiau palietė Bendruomenės mokyklą, mokytojų darbą, ryšius su kitomis valstybėmis. Daug vietos pašventė Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje, rašo apie prie galo einančią katedrą Chicagoje. Aprašytas kun. Puzevičiaus vedamos politikos Informacijos Centras New Yorke, A. Mažeikos vedamas Baltų Centras Los Angeles mieste, kaip informuojamas ir remiamas R. Česonis, Batunas, Pasaulio Lietuvio leidimas ir visa eilė kitų klausimų, apie kuriuos Amerikos lietuviai nieko nežino.

Savo informacijos pabaigoje dr. Kriaučiūnas paliečia ir visiems lietuviams rūpinamą klausimą — JAV Lietuvių Bendruomenės skilimą. Gaila, kad jis šį klausimą labai trumpai paminėjo. Galėjo Drauge vietos nelikti, nes visiems rūpinamas klausimas tikrai šitaip aprašytas: "Skubinama baigti bylą su reorgais".

J. KLAUSEIKIS

LOS ANGELES, CALIFORNIA

Prel. L. Tulaba kalbėjo visuomenei

(Tęsinys)

KODEI NESKIRIAMI VYSKUPAI?

Prel. Tulaba pasakojo, jog kunigai, kurie nors kiek pasipriešina kulto ministerio įsakymams, tie karjeros ten nepadarys ir jie nei į Romą, nei į Ameriką ar kur kitur išvažiuoti, ekskursuoti neįleidžiami. Maskva spaudžia Vatikaną, kad paskirtų lietuvių naujų vyskupų, bet ir kandidatus pristato. Eina derybos ir buvę sutarta, jog vienas vyskupas bus pašventintas iš Maskvos kandidatų, o kitas Vatikano parinktas.

Bet atsitikę taip, jog prieš Vatikano parinktą kandidatą imtasi bjauriausios akcijos. Jo veidas, jo galva imonuota fotografijoje ir kito asmens kūną šliksčiausioje pornografinėje pozėje ir kulto ministeris paklausęs vyskupo, ar tokį kunigą norėtų turėti vyskupu?

Vyskupai Povilonis ir Krikščiūnas esą sergantis, silpnos sveikatos Vatikanas pareikalavęs, kad naujų vyskupų skiriamą būtų ištirti vyskupai Steponavičius ir Slatkevičius. Bolševikai sutikę vysk. Steponavičių leisti paskirti į Kašiadorius, o Statkevičių vyskupu pagelbininku Kaukaze. O kaip esama kalbų, jog Slat-

kevičius paskirtas kardinolu, tad okupanto pasakytą, jog Lietuvai kardinolo nereikia. Iš kitos pusės, jei tie du vyskupai bus ištirti, tai jie praras turimą pasipriešinimo galią, turės tada klausyti valdžios įsakymų. Tad ir elgiasi Vatikanas labai atsargiai, daroma, kas žmoniškai įmanoma.

ATEIS LAIKAS — NELIKS KUNIGŲ

Dabar pusė parapijų skaičiaus nebeteri kunigų. Kietriks rekomenduoja kulto ministerijai, bet priešinamasi ir seminarija pati šiek tiek jų parenka, kulto ministeris mažą klierikų skaičių leidžia priimti. Daugiau kunigų miršta, negu įšventinama.

Buvęs spaudinimas, jog kandidatai į kunigus seminarijon būtu priimami ir iš Rusijos. Kaip tokie kandidatai panorėjo į kunigus eiti, kai ten nėra katalikų vyskupų ir kunigų? Tai būtų buvę paruošti agentai "klierikai". Buvę išvių išpėti seminarijos vadovai, jog tokių kandidatų vengtu, nes jei vienas ar du tokie "klierikai" būtų priimti, tai seminarijoje mokslas turėtų būti rusų kalba. Štai, kaip siekiama rusinimo.

BENDRADARBIAVIMAS SU OKUPANTU

(Draugas, 1981 m. lapkričio 11 d., 3 psl.)

Tokiam svarbiu klausimui dr. Kriaučiūnas paskyrė tikrai penkis žodžius. Skaitantiems smagu, kad byla "skubinama baigti". Teisybė pasakius, byla ir šiaip labai ilgai užsitęsė. Jai brangiai Bendruomenei kainavo. Gerai, kad skuba ją nutraukti, nes ji dar brangiau gali kainuoti.

Bylą, aišku, galėtų greitai nutraukti. Užtektų advokatui pranešti, kad bylą nutraukia ir niekam nereikėtų "skubinti". Bet reorganizuotos ir registruotos Bendruomenės nariai tegu nesnaudžia. Jeigu dr. Kriaučiūnas lietuvių kalbos mokėsi pas politikauti pradėjusį kalbininką, tai nėra ko stebėtis, bet jeigu jis idėja į "reorgus" kalbininko neapykantą, tai registruotieji snausti neturėtų.

Esą Lietuvoje kunigų, jų ne daug kurie, kaip sakoma — "nei šilti, nei šalti". Yra kurie tarnauja ir bendradarbiauja su okupantu valdžia, tie gerai gyvena, turi automobilius. Esą, nevisus bendradarbiaujančius reikia smerkti, reikia suprasti jų padėtį, kaip jie tokion padėtin pakliuvo.

Pasakojo pavyzdį, kaip vienas prel. Tulabos pažįstamas pasaulietis lankėsi Romoje ir privačiame pasikalbėjime pasisakęs, jok prieš išvažiuojant su ekskursija turėjęs pasirašyti, jog parvės prašomų žinių. Kiekvienam nurodoma, kaip užsienyje elgtis, ką stebėti ir grįžus reikia duoti ataskaitą.

Sakė prel. Tulaba, jog Romą pasiekė dokumentas, ką Vilniuje kalbėjo V. Kazakevičius, kur dažnai laisvai po pasaulį keliauja. Jis partiečių ir susirinkime pasakęs, jog svarbiausias tikslas yra išvilioti suskaldyti.

Iš Vokietijoje esamos lietuvių gimnazijos, Vasario 16 vardu turinčios, moksleiviai į okupuotą Lietuvą vežami ne lietuvių bėje sustiprėti, o tik kad išviliotų didelių nesutarimų, neramumai. Pačioje gimnazijoje auklėtojų tarpe esama trinties, tai okupantas tą gerai išnaudoja.

APIE SEINUS IR PUNSKĄ

Prasitarė prel. Tulaba, jog jį nelaimingai išimaisė į anų lietuvių ir lenkų santykius. Kai kurie išvių spaudoje aprašymai jo svečiavimosi nebuvę tikslūs. Bendrai, keikimais mažai kas bus laimėta, esą reikalinga nuosaikumo. Kalbėjo apie ten esamą lietuvių kunigų trūkumą. Romoje su lenkais ryšiai esą labai geri ir prie šio popiežiaus lietuvių gaugę tiek privilegijų, kiek jų niekada neturėję. Tai Bačkio, Marciniaus ir aukštus postus paskyrimas, popiežiaus dėmesys tenykštie lietuvių kolegijai ir kt. Popiežiaus negali įsakyti, kaip Seinų vyskupas turi elgtis.

Popiežius krovkuvietis, ten Lietuvos ir Lenkijos karalių kapai, daug romantizmo, daug palankumo lietuviams. Jis nemoka lietuviškai, jo lietuviškai paskaityti sveikinimai yra pagal jo pageidavimą parašomi, lengvai po mažes "repeticijos" viešai taisyklin- gai perskaito.

Publikos susirinko nesakyčiau, kad labai daug, bet ir nemažai, vpač kad tą pačią dieną tuo pečiu laiku buvo skelbtas Lietuvių fondo narių susirinkimas parapijos mokyklos patalpose ir rašytojo R. Spalio-Giedraičio prisiminimas Tautiniuose namuose, rengiamas neolituamų.

Pirmieji karo laivai JAV-se buvo pastatyti 1794 metais kovai su jūrų plėšikais.

V. Pr.

SUKILIMAI IR SUKILĖLIAI

(Tęsinys)

Betgi, tokiai rusų nuomonei pateisinti, rimtų duomenų nėra. Atvirkščiai, tuometiniuose Lietuvos ir Lenkijos studentijos sluoksniuose buvo įsigalėjusi taip vadinama "Versalės centralizacijos teorija", kuri, be abejo, turėjo itakos ir studijuojančiam Antanui Mackevičiui.

"Versalės centralizacijos teorija" teigia, kad pavergtų tautų laisvė ir nepriklausomybė tegali atgauti tik aktyviai ir pastoviai ta kryptimi veikiant valstiečių masėms, jų visumai. Ši teorija, greičiausiai, ir bus "perkėlus" Antaną Mackevičių iš Kijevo universiteto į Varnių kunigų seminariją; betgi, šią sampratą, kaip ir rusų nuomonę, nėra davinių paremti, bet kuri, atrodo, bus teisingiausia ir todėl prašosi išsklaidyti.

Kaip Adolfas Sabaliauskas — žalia Rūta pasirinko kunigų luomą, kad mokslus baigęs galėtų pasilikti savųjų tautiečių tarpe juos mokyti, klausyti jų dainų, dainų melodijų, jas rinkti ir užrašinėti, taip ir Antanas Mackevičius, "Versalės centralizacijos teorijos" veikiamas, giliai tautinių minčių bei idealų vedamas, bus nutaręs įsigyti kunigo profesiją, kad galėtų geriausiai pasitarnauti kovojant už žmonių teises, už viso krašto laisvę, nepriklausomybę. Ir nestebėtina. Juk anais laikais tik kunigystės luomas tegalėjo arčiausiai

prieiti prie valstiečio baudžiauninko — prie visos tautiečių masės, ją organizuojant ir paruošiant kovai su tėvynės okupantu. Ir tai neginėytina tiesa, kurią numatė ir Antanas Mackevičius, pažinęs "Versalės centralizacijos teoriją".

Ne be reikalo todėl šių dienų komunistinis Lietuvos okupantas taip kietai ir žiauriai persekioja dvasiškų luomą ir patį tikėjimą, stengdamasis jį sunaikinti arba, mažiausiai, priversti nuolankiai paklusti komunistų partijai ir dirbti marksizmo "idealams". Siuo klausimu ypačiai tvirtų žinių suteikia "Lietuvos katalikų Bažnyčios kronika" ir J. A. Valstybių Senato Teisinio Komiteto 1966 metais išleista knygelė "Communist Exploitation of Religion" ir jos priede paleiktas dokumentas, kurį laisvę mylis lietuvis turėtų rimtai pastudijuoti. Ji gaunama pasiuntus 0,50 dol.: Superintendent of Documents, U.S. Government Printing Office, Washington, D.C. 20402.

d) Valstiečių sukilėlių vadas

Šiaurės rytų Lietuvos 1863-64 m. sukilusių valstiečių būrio vadas ir kunigo Mackevičiaus bendrininkas dusetis Kazimieras Lukošius išbrėžė gilų režį lietuvių tautos istorijoje. Todėl, kalbant apie sukilėlius, negalima pro šalį praeiti jo nepažinus, apie jį nepapasojus, juo labiau, kad enciklopedijose jisai neužsimintas. Taipgi jokie rašytiniai raštai nenagrinęjo K. Lukošiaus žygių, darbų ir jo asmens, nesikaitant 1963 m. "Mokslas ir Gyvenimas" 4-to numerio skiltyse atspaus-

O. Maksimaitienės straipsnio ir Varšuvoje 1870 metais iškeltų buvusius sukilėlius teisme bylą, kurių viena buvo skirta Dusetų "miatietnikui" Kazimierui Lukošiumui. Bet užta! tiesiog legendarinių pasakojimų apie Lukošiuo sukilimo metu žygius, apie jo kovas su okupantais rusais ir apie kazonų apgaudinėjimus buvo devynios galybės pasklidusių šiaurės rytų Lietuvos tautiečių tarpe, būtent:

"Pasakojama ("Moks. ir Gyv.", 1963), kad Kazimieras Lukošius būvęs raštingas, sumanus ir drąsus. Žmonės juo labai pasitikėjo, ypačiai baudžiauninkai. Sukilimui pralaimėjus, Lukošius ilgai slapstėsi. Ne kartą susitikdaves su kazokais bei raudonsiūliais žandais ir vis laimingai išsisukdaves. Po to, kur nors kryžkelėje priklijuodavęs raštelį, perspėdamas kazokus, kad šie būtų apdairėsnį jo ieškodami".

"Būk tai paskutinė Lukošiuo slapstymosi vieta buvusi Kriaunų bažnytkaimyje, valstiečio Sabaliausko jaujoje. Kartą, kazokams apsupus miestelį ir nebegalint pabėgti, jis nusinuodijęs. Ir taip įvyko audros metu, tamsią naktį. Jo lavonas buvo palaidotas kapinėse. Bet tai tik pasakojimai. Užsilikę kai kurie dokumentiniai raštai, kaip "miatietnikui" bylos, rodo, kad Kazimieras Lukošius yra gimęs Dusetų valsčiaus Raguvos kaime, kurio visi gyventojai, apkaltinti tarėję ryšius su 1863-64 metų sukilėliais, buvo išvaryti į Rusijos gilumą, į Samaros guberniją. Išvarytųjų

tarpe buvo K. Lukošiuo tėvai ir visa aštuonių asmenų šeima. Kažkokiu būdu, greičiausiai išvežimo metu nebuvusi namuose, tepasiliko tikrai Kazimiero sesuo Emilija. Bet ir ji neilgai galėjo džiaugtis tėviškes aplinka: 1865 m. ją pagavo ir išvežė į Rusiją prie ten buvusios šeimos — tėvų, brolių, seserų."

Pasak O. Maksimaitienės, Kazimieras Lukošius dar buvo ieškomas Lietuvoje, Kuršo provincijoje 1866 metais, kur jis, būk tai, su savo sukilėlių būriu buvo pasitraukęs ir kur jo pėdsakai buvo dingę. Bet, kai pasilgęs tėvų ir artimųjų, pradėjo rašinėti laiškus iš Prancūzijos, tuomet Rusijos agentai pradėjo jį sekti, kas, esą, jį privertė išvažiuoti į Angliją, o iš jos ketino važiuoti į Ameriką. Iš teismo dokumentų matyti, kad K.L. buvo suimtas Rygoje 1870 m., o atvairius jį į Varšuvą, buvo nuteistas sunkių darbų bausme ir išvarytas pėsčiomis į Sibirą, į Sibire esančią "katorgą".

Kyla klausimas, kaip jis galėjo būti suimtas Rygoje, kai jis buvo Anglijoje ir ruošėsi išvykti į Ameriką? Spėjama, kad K. Lukošius, Anglijoje būnant, apie kėlonę į Ameriką bus paleidęs tik gaudus, o iš tikrųjų tai slapta plaukęs į Rygą, pasilgęs tėvų ir kitų šeimos narių, nežinodamas jų likimo.

(Bus daugiau)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medicines director
1938 E. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos tel.: 448-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Priman Master Charge
ir VISA kortele.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS

Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke.

Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.

2846 W. 71st Street

Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PATS SKAITYK IR DAR KI-
TUS PARAGINK SKAITYTI
DIENRAŠTĮ "NAUJINIENOS"

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Venecuelos Lietuvių Draugijos me-
tinis susirinkimas įvyks lapkričio
15 d., sekmadienį, 1 val. popiet, Sau-
liu namuose. Narių dalyvavimas bū-
tinas. Valdyba

Žemaičių Kultūros klube prieše-
minis narių susirinkimas įvyks trečia-
dienį, lapkričio 18 d., 1 val. popiet.
Anetės Kojak saleje, 4500 S. Talman.
Nariai prašomi atsilankyti, nes yra
svarbių reikalų aptarti. Bus ir valdy-
bos rinkimas 1982 metams. Po susi-
rinkimo — valės.

Rožė Didžiagalvis, rašė.

Rest Easy With Sleep-Eze.

The gentle ingredient in
Sleep-Eze helps you get
a good night's sleep, and
wake up refreshed. Use
only as directed.

Dr. Owen Noremas su žmona

Mirė dr. Owen C. J. Noremas

Lietuvos Socialdemokratų Delegatūros užsienyje
pirmininkui ir veikiam visuomenės veikėjui

A. A.

JUOZUI SKORUBSKUI

mirus,

jo žmonai Birutei, jų dukrai Rimai ir josios vyrui,
giminėms pavergtoje Lietuvoje, socialistams demo-
kratams ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

ANTANAS BALČIUNAS

JONAS BALČIUNAS

Dr. VYTAUTAS DARGIS

ELENA BUČINSKIENE

ELENA ir K. ČIŽAUSKAI

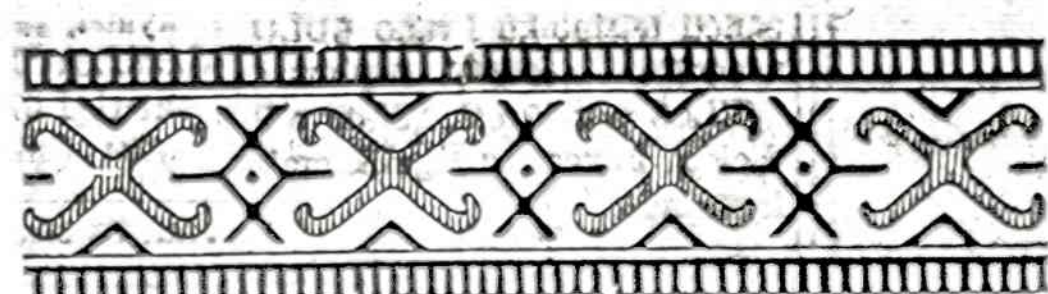
BROŖE SPUDIENE

PETRAS ŠERNAS

ONĖ JAGIELA

ANTANAS KARAS

V. TYLIUS

Šių metų spalio mėn. 25 d.
pasimirė dr. kun. Owen C. J.
Noremas, buvęs JAV pasiuntinys
Lietuvai. Porą metų jis jau ne-
galavo, paskutiniuoju laiku bu-
vo patalpintas į "convalescent
home" Costa Mesa, Kal.

Buvo gimęs 1902 m. Studi-
javė St. Olaf kolegijoje ir Min-
nesotos universitete. 1927 m.
baigė liuteronų teologijos semi-
nariją ir kunigavo Minnesotos
valstijoje. 1937 m. prez. Roose-
veltas paskyrė jį pasiuntiniu į
Lietuvą. Šiose pareigose išbuvo
ligi 1941 m. JAV-ėms įstojus į
karą, tarnavo karo kapelionu.
1946 m. buvo paskirtas nuken-
tėjusiems nuo karo pagalbos
administratoriumi. Rezidavo Ber-
lyne. 1948 m. atvyko į Los An-
geles ir čia kunigavo. Jo baž-
nyčioje susirinkdavo ir lietuviai
evangelikai į pamaldas.

Dr. Owen C. J. Noremas palai-
kė artimus ryšius su Kaliforni-
jos lietuvių, dalyvaudavo jų
susirinkimuose, pasakydavo kal-
bas prieš sovietinę okupaciją.
Buvo Liet. Protestantų Sąjun-
gos garbės nariu.

Parašė veikalą — "Timeless
Lithuania" (1943).

J. Ktr.

VLIKO VEIKLOS GAIRĖS
BESIKEIČIANČIOJE TARPT.
POLITIKOS KONJUNKTUROJ
(Atkelta iš 3-čio puslapio)

mus ir nuotakas satelitinio-
se kraštuose.

Lenkija. Daugiau kaip prieš
metus prasidėjusi Lenkijos re-
voliucija, nukreipta prieš ko-
munistų partijos korupciją,
pakeitė Lenkijos veidą. Didė-
jantys ekonominiai sunkumai
sukėlė vieningą ir darbininkų
reakciją prieš ekonominę sis-
temą, paremtą Maskvos mode-
liu. Dabartinę Lenkijos eko-
nomistų laikoma, kad ši sis-
tema yra nepaveikli ir sudaro
pagrindinę priežastį dabarti-
nės Lenkijos ekonominės kri-
zės. Ši reakcija išaugo į reika-
lavimą pripažinti laisvų dar-
bininkų uniją Solidarumą ir
darbininkų tiesioginę įtaką
tvarkant ekonominius reika-
lus. Įvykiai sukrėtė ir pačią
komunistų partiją, kurioje pa-
sireiškė didėjanti liberalizaci-
jos tendencija nušalinti iGere-
ką. Nežiūrint sovietų nuolati-
nių grasinimų ir spaudimo, ko-
munistų partijos centro ko-
mitetas tapo pertvarkytas, ir
nauji įstatymai darbininkams
 suteikta didesnė rolė tvarkant
įmonių reikalus. Pagal naują
įstatymą, darbininkų tarybos
renkamos slapto balsavimu.
Jos spres investavimo, pajamų
paskirstymo, produkcijos ir
kainų klausimus. Kiek tai lie-
čia įmonių direktorių skyri-
mą, prieita prie kompromisi-
nio sprendimo. Strateginės in-
dustrijos ir viešojo patarnavi-
mo įmonėse direktoriai bus
skiriami atitinkamo ministro
ir jų paskyrimas turi būti ap-
robotas darbininkų ir tarybos,
kitais atvejais—direktorių ski-
ria darbininkų taryba, pa-
liekiant veto teisę vyriausy-
bei.

Pasitraukus Kaniai ir komu-
nistų partijos priešakyje sto-
jus gen. Jaruzelskui, padėtis
dar labiau kad susikomplicavo.
Nors jis laikomas nuosaikiu,
jis tuoj pareikalavo įvesti eko-
nominę reformas, būtent:
grįžti į 6 dienų darbo savaitę,
suspėduoti teisę streikuoti ir
iš naujo peržiūrėti koncesijas,
padarytas Solidarumo unijai.
Nors kituose satelitinio-
se kraštuose nėra ekonominių
politinių sąlygų, kurios išau-
kė revoliucinį judėjimą Len-
kijoje, vis dėlto jos poveikis yra
gana žymus. Jis vertė šių kra-
stų vadovybes įvesti pakeiti-
mus, kurie buvo neįmanomi
prieš kelis metus.

U. S. News & World Report
(9. 26, 1981) korespondentas
"Inside Moscow's European
Empire" taip atvaizdavo pa-
dėtį:

(Bus daugiau)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SONUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINE

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 774-4418

Republie 7-1213

P. J. RIDIKAS

2254 So. HALSTED STREET

Tel. Yards 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: Yards 7-1138-1139

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖ- JIMAS SLA CENTRE

Vasaro paskutinėmis dienomis SLA Centro prezidentas, išdėstęs ir sekretorės pasirašo ir Valsčių Apdardų departamentams išsiuntinėja SLA metinės veiklos raportus. Ta proga, aptaria ir SLA aktualijas.

Per metų metus jau tapo tradicija, kad SLA veikėjai susikaupia patriotinėje dvasioje ir susirinkę SLA salėje papasakoja savo Vasario 16-osios nuotakas, ir vieni kitiems pakelia patriotinius jausmus. Toks Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas ir šiemet įvyko kovo 1 d. nuo 2:30 popiet. Prieš tai nuo 1 val. buvo susirinkusi SLA 5-osios Apskrities valdyba, New York-New Jersey kuopų atstovai raportavo savo kuopų veiklą. Susirinkime dalyvavo SLA prezidentas P. P. Dargis, izdėstė E. Mikuziūtė ir sekretorė G. Meilūnienė kuopų atstovus ir 5-sios Apskrities veikėjus pasveikino. Valdyba, kaip kasmet, iš pareigų atsisakė ir susirinkimui pasiūlė išrinkti naują. Delegatai vienas po kito pasilėdė, per keletą metų įėjusį parėgais 5-osios Apskrities Valdybą perrinkti, kas visais balsais buvo atlikta. Pirmininkavo Jonas Valaitis, sekretoriavo Liucija Česnienė.

Po trumpos pertraukos salės šeimininkė SLA sekretorė Genovaitė Meilūnienė pakvietė SLA prezidentą Povilą Dargį tarti patriotinės šventės progą keletą žodžių. P.

Dargio kalba ištisai spaudinama šioje Vienybės laidoje. (Žiūr. 7 psl.).

Baigdamas kalbą prez. Dargis pakvietė Lietuvos Generalinį Konsulą New York'e Anicetą Simutį, SLA narį, pasakyti pagrindinę kalbą. Gen. Konsulas nušvietė, kaip Lietuvos nepriklausomybė gimė, kaip visa lietuvių tauta aukojosi, kiek kumalėjo kliūčių ir nedraugingų kaimynų, norėjusių Lietuvą pasidalinti, pinkles, kas dalinai jiems pavyko — Vilniaus kraštą su sostine ir lietuvių tautos širdimi pasigėrė ir okupacijai istorines Lietu-

vos vietas laikė lenkai, mėgindami lietuvių suvirškinti į lenkų valstybę, iš kitos pusės vokiečiai, per šimtmečius valdę Prūsų lietuvių, neleidė lietuviams jų prisijungti prie Lietuvos. kol dalį — bent Klaipėdos kraštą sustiprėję lietuviai prisijungė prie taip vadintos Didžiosios Lietuvos.

Nors neilgai Lietuva buvo nepriklausoma, bet per tą laikotarpį išauklėjo daug patriotų lietuvių. Lietuvos valstybę apvalė nuo svetimybų, atsteigė lietuvių tautos gilią Tėvynės meilę, jaunimą išmoksino tiek, kad ir dabar Lietuvos žmonės gyvendami komunistinėje sistemoje — parodo didelį patriotinį pasišventimą ir pasiaukojimą, kada nors, susidarius patologijoms aplinkybėms — Lietuvą vėl atstatyti nepriklausoma valstybe. Pasidžiaugė, kad SLA organizacija savo lietuvišku patriotizmu yra pilnai įsijungusi į mūsų tautos patriotinę veiklą ir talkina vėliau įsikūrusioms organizacijoms dirbti Lietuvos ir lietuvių tautos labui.

Neilgai užtrukusiems kalboms pasibaigus, buvo bendros vaišės, kurių metu, iš patriotinių temų pereita į SLA pavyzdingos šeimoms, jos didinimą, įsijungimą į SLA vykstančius vėjus — stengtis įrašyti į SLA kuodaugiausiu naujų narių, kad kitais metais šioje salėje turėtume dvi gubai tiek veikėjų.

Dalyvavo 70 SLA veikėjų ir jiems pritariant.

(Iš Tėvynės)

TRUMPAI

*

— St. Peterburgo "Saulės" lietuvininkų mokyklos vedėjos M. Peteraitienės pranešimu, mokykloje mokinių skaičius vėl padidėjo, dabartiniu laiku mokyklą lanko 27 mokiniai. Tėvai, kurių vaikai dar nelanko lietuvių mokyklos, prašomi leisti juos į šią lietuvininkų mokyklą. Priimami kiekvienu laiku, telefonas 867-1650 ir 367-1700. Be to, visų mokytojų pagėdavimu, kaip mokslo priemonė mokyklai yra siuntinėjamas klubo biuletenis "Lietuvių Žinios". Visos mokytojos Redakcinei Komisijai už tai nuoširdžiai dėkoja.

— (R) Lietuvių Bendruomenės St. Peterburgo apylinkės narių susirinkimas šaukiamas lapkričio mėn. 25 d. 3 val. popiet.

STASYS ŠAKINIS LIETUVIS DAZYTOJAS

Dažo namus iš lauko ir iš vidaus.

Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)

Skambinti YA 7-9107

Ilgameitis patyrimas — sąžiningas darbas

Jei ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvį Istaigą:

American Travel Service Bureau

9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643

Telef. 312 238-9787

• Nemokamas patarnavimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kelionių (cruses), viešbučių, ir automobilių nuomavimą rezervacijas. Parduodame kelionių draudimus, organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus. Sudarome išvykimas giminių apsilankymui Amerikoje ir teikianame informacijas visais reikalingais reikais.

• Taupykite skridimą Chartered lėktuvais, tik telkia rezervuoti vietą anksto — prieš 45-60 dienų.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą. \$8.00

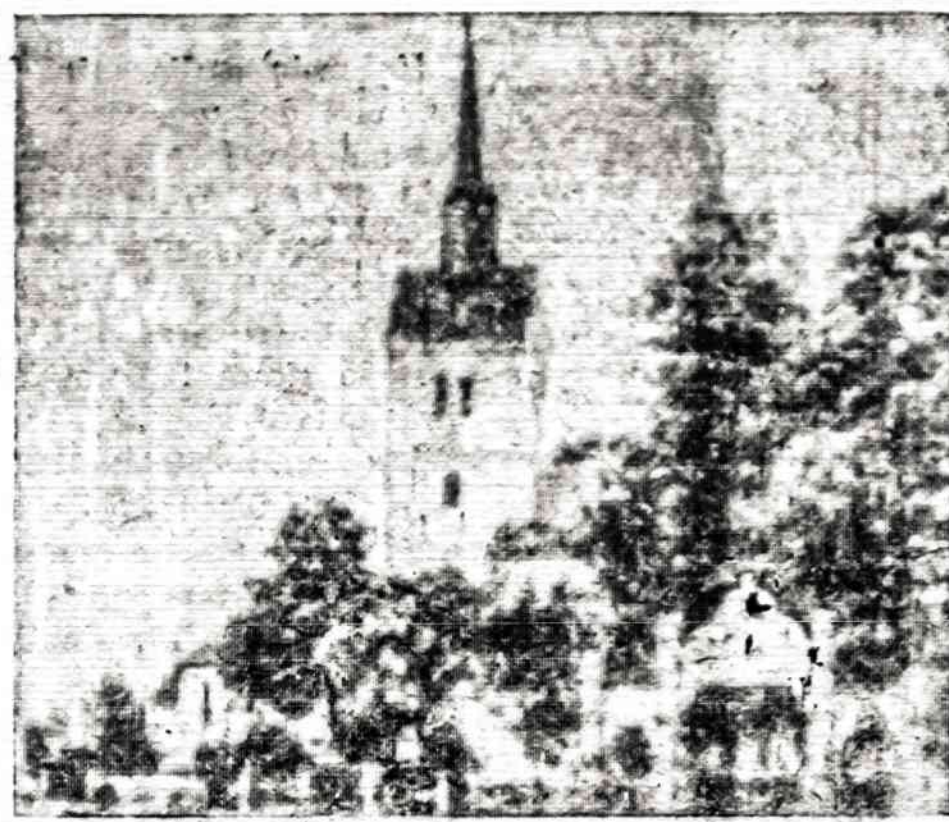
Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietasis viršelias \$4.00
Minkštasis viršelias, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTĄ KULTURĄ — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėti \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1759 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

Lietuvių klubo mažojoje salėje. Susirinkimo dienotvarkėje, be kitų svarstytinų reikalų, yra numatyta ir medicininė tema paskaita. Po susirinkimo — kavutė su pyragais. Nariai ir prijaunantieji maloniai yra prašomi dalyvauti.

Apyl. Valdyba

— Cicero BALFO skyrė susirinkimą ir rudens mėn. vėlavus uždaromas įvyks šių metų lapkričio mėn. 22 d., sekmdienį, tuojau po sumos, 11 val. 30 min. Sv. Antano parapijos didžiojoje salėje. Pamaldų metu, 10 val. 30 min. bažnyčioje giedos sol. Roma Mastienė ir parapijos choras. Vargonais priktars muz. Antanas Skridulis. Visi yra kviečiami gausiai atsilankyti pamaldose ir savo maldoje prisiminti mirusiuosius Cicero balfininkus. Po pamaldų taip pat visi yra laukiami susirinkime salėje, kur balfininkų bus pavaisinti kavutė.

Kviečia Valdyba

— Lietuvos Karinių pajėgų atkūrimo metinė sukaiktis — Lapkričio 23-oji bus paminėta š.m. lapkričio mėn. 22 d., sekmdienį, 12 val. pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje ir po pamaldų — apeigomis prie Lietuvos Laisvės Kory. paminklo. Rengia LKVS "Ramovė" Čikagos skyrius. Kviečiami visi kareiviai savanoriai, ramovėnai, būrininkės, šauliai ir lietuviškoji Čikagos visuomenė dalyvauti. Vėliavų tarnybos su vėliavomis renkasi Jaunimo Centre 11:30 val. ryto. Po minėjimo, 2 val. popiet, visi kviečiami dalyvauti būrininkų rengiamoje Kultūrinėje popietėje, šaulių namuose, kurios pėlnas skiriamas Lietuvos Atstovybės Washingtono namų remonto reikalams.

Valdyba VISUS maloniai kviečia subuvime dalyvauti.

— SLA 134-oios Moterų kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 14 d., šeštadienį, 12 val., Chicago Savings bendrovės patalpose, 6201 S. Western Ave. Visos narsės kviečiamos dalyvauti. Bus kviečiamos Valdyba

— J. Andriaus sudarytą Lietuvos žemėlapi ir išleistą Devenų Kultūrinio Fondo, galima įsigyti siunčiant užsakymus šiuo adresu: Devenų Kultūrinis Fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733. Kaina \$6 + 65c persiuntimo išlaidoms padengti.

MIAMI, FLA.

Aušros šaulių kuopos
rudėninė gegužinė

Dviejų energingų šaulių ryžtu: dr. K. Paulienio, C.V. nario sveikatos reikalams, ir ilgamečio šaulišką veiklą Detroito dirbusio M. Vitkaus prieš tris metus buvo suorganizuota AUŠROS ŠAULIŲ KUOPA, įtraukdama į veiklą arti 60 šaulių. Kuopa jau įsigijo savo vėliavą. Turi virš \$2,500 kasoj ir kasmet paremia spaūda, o taip pat ir kitus tautinius poreikius.

Kuopa kasmet paruošia kelis parengimus. Vienas iš didesnių renginių bus 1981 m. lapkričio 26 d. — Padėkos diena, 12 val. HOLOVRE PARK prie Collins Ave. (tarp 105 ir 150 gatvių). Įvažiuojamas ties maždaug 130 gatve, prie lėktuvų su užrašu Metropolitan Dade County Park.

Bus paruošti geri kalakutienos pietūs su gausiais priedais ir kava su šaulių moterų paruoštais kepsniais.

Valdyba VISUS maloniai kviečia subuvime dalyvauti.

UŽGAVĖNĖS

1. PERSIRĖNGĖLIAI IR KAUKININKAI

(Tėsinys)

Kartais vienas kitas palydovas esti net raitas ant gyvo žirgo, tpsiausytas ir visai apdėyto...

Apie priešpiečius pasirodo kaimo gatvėje triukšminga Morės vežiotų eiseną. Tuojau kas gyvas puola Morės vežiotų sukitt. ... Pirma einantieji žvalgai... veržiasi trobon, o šeimnininkai ginas ir neįsileidžia. Įsiver-

žę vidun morininkai groja, šokdina mergiotes ir juokina vaikus. (JnKr 1939 nr. 8, plg. MSLk 1940 nr. 5).

75) Vakarop šunims pradėjus didžiai loti, pamatėm būrį jaunikačių su vaikais bevežant Morę. Kurs tikiai vaikas prie Morės prisitartino, tas gavo bents per šoną su spragilu. Išėjome tokių svečių sukitti, Svila pamylėjo

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinis darbus, gelbėti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėte daugiau kaip ASTUGNIS MILLIONUS dolerių apdardų savo nariams.

SLA — apdardžia pigiausiomis kainomis SLA neliuko pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdardžia ir Taupomąją apdardą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam suktyto mokslo ir ju gyvenimo pradžia.

SLA — vaikus apdardžia pigia terminuota apdardą: iki \$1,000 apdardos suma temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus jie jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite krapiti ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N.Y. 10001
367 W. 38th St.
Tel. (212) 643-2218

Morės vadovus ir išleido". (Zemaitija, Palangos Juzė 58).

76) "Morė, Kotrė, Raseinių Magdė, Motinėle (kai kur vėžamas milžiniškas Dėdas su didžiule pypke) — tai vis, tie patys viename kšmiais... vardai. Raseiniškiai daugiausia vadina Raseinių Magdė arba Kotrė, kretingiškiai — More. Klaipėdos krašte ir Ryt prūsiose vartoja žodį "morė", bet čia panašią reikšmę turi "more" vadinamas linksmasis "omarkas... kuris būva visą savaitę birželio mėn. pradžioje... Su More (Kotre) kaip palydovai visad būva "žydai". Morė visų žydų motina". (Trm 1936 nr. 8).

Aiškinimas. Senovėje žodis "morė" greičiausiai reikšė tą patį, kaip ir "laime". Plg. pasakos išsireikškimą: "Sutemus pradėjo morės vindus sukitti".

Jau A. Jucevičius rašė apie žemaičių paprotį, vadinamąsį "senės Kunisės lankymas" (žr. Wpcom. žmudzis, 1842, p. 133, lietuviškai jo Raštai, Vilnius 1959, p. 449). Jis teisingai spėjo, kad "ta apeiga, tur būt, eina iš žilos senovės ir turi kokią nors mistinę prasmę" (t. p.)

Morės pamėklės nuotraukas žr.: Trm 1936 nr. 8, perspausdino JnKr 1939 nr. 8 ir "Kauer Zeitung" 1942 nr. 40. LE XI 195. Gavėno nuotrauka: ČKPT 1935 nr. 9.

77) Dar prieš 20-30 m. rytų Lietuvoj po kaimus vežiodavo vad. "Čiučelą". Dažniausiai čiučelą būdavo padaroma taip: pamindavo šlajas (bet dažniausiai tik vieną šlajų pavažą), pritaisydavo ratą, į jo stebulę įkišdavo kuolą, o ant kuolo atitinkamai parėdydavo baisy senį. — tas senis ir buvo vadinamas Čiučela. Prie kuolo kryžmais pritaisydavo kitą mažesnę kuolą, kuris sudarydavo rankas. Į ranką įdėdavo (atitinkamai pririšdavo) botagą, bizūną ar spragilą. Prie liemens dar pritaisydavo negyvą vištą ar paršiuką. Senio galva būdavo padaryta iš medžio. Veidą išskap tuodavo kiek galima būresnių: su didele kumpa nosim, didėlem akim, ilga barzda. Nosį dažniausiai nutėpdavo raudonai, barzdą juodai. Išvaizda susidarydavo iš tiesų gėsdinančių. Į šlajas pasikinkydavo arklių ir važiuodavo į kaimus. Sukantis tekinui, sukdavosi ir Čiučela, įvairiai kryptuodavo, prie rankų pritaisytas spragilas ar bizūnas nuolat mostagudavo ir atrodydavo, kad Čiučela nori kam spragilu suduoti. Vežiojant Čiučelą būdavo dainuojama atitinkamos dainos, pvz.

Čiučela vėžela važinėti. Kad mūsų lineliai užderėtų.

Libiausiai beje mėgdavo dainuoti ši daina:

Ak tu tprunda, ulieuvrke, Visos žemės pulkaunykė.

Trunda gerė, trunda šoko, Tprunda turi pinigų.

Mūsų rugiai bus nupjauti, Mūsų bievos nušienautos.

Mūsų jaučiai išvaryti, Mūsų avys išganytos.

Mūsų daržai pasodyti, Mūsų laukai užuotėti.

Jūs, mergytės, rūtas sėkit, Jūs, berniukai, joms padėkit.

Mano medus ((midus?) sal- [dus yra, Mano darbas visur byra.

Mūsų žirgai lauke žvengia, Mūsų bites medų rengia.

Mūsų ratais daug važiuoja, Mūsų žirgai neatboja.

Mūs jaunimas su dainelėm, Mūs mergelės su rūtelėm. (Bus daugiau)

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO SULO paruošta, — teisėjo ALPHONSE WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legaliosiomis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujųjų administracijoje,

6 — Naujienos, Chicago, Ill., Saturday-Monday, Nov. 14-16, 1981

REAL ESTATE

Manai, Zėmė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM, IR ZEMAIŠ NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS.

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

NOTARIATAS • VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

5529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

Arti 73-šios ir Campbell 2 butų medinis, tik \$38,500.

Arti 71-mos ir Francisco 2 butų mūrinis.

Ten pat — 4 butų mūrinis.

Brighton Parke 2 butų mūrinis.

Be to, turime gerų rezidencijų ir pajaminių nuo 4 ligi 40 butų.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

Pirkite senoviškai

● 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas. Marquette Parke. Sena kaina \$52,000

● 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai. 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

● Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

● Su \$15,000 pirkėjui proga Marquette Parke gauti labai svariai užlaikytą mūrinį namą, nes pardavėjas duoda paskolą seniau imamais procentais.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.

(Lithuanian Plaza Ct.)

737-7200 arba 737-8534

Prašom palikti savo telefono numerį automatiniam aparate.

NEIGHBORHOOD REALTY U.S.A.

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI,

suomoti ar apdrausti savo nuosavybę Chicagoje ar bet kur Amerikoje, prašome skambinti ar užėiti į mūsų įstaigą.

Mes visuomet pasiruošę jums patarnauti.

Mes priklausome MLS ir turime kompiuterį.

Virš 500-tai namų pasirinkimčių.

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. 767-0600

"LIUCIJA"

Miko šileikio apsakymų knyga

"Liucija" jau atspausdinta.

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo.

22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5.

Gaunama "Naujienose" ir pas auterių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI

Turliu Chicago miesto leidimą.

Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, garantuotai ir sąžiningai.

KLAUDIJUS PUMPUTIS

4514 S. Talman Ave.

Tel. 927-3559

DĖMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI

Tiktai \$120 pusmėčiui automobilio

Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:

A. LAURAITIS

4445 So. Ashland Ave.

Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue

Chicago, IL 60629

434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Lėkrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisymas

2646 West 69th Street

Tel. R.Epublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

M. SIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE